

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рокъ XIII. Скрантонъ, Па., Четверъ 19-го Сѣчня, 1905. Число 3

Vol. XIII. Scranton, Pa., Thursday, January 19, 1905. No. 3.

ЧИТАЙТЕ!

Сего мѣсяца всѣ брацтва що належають до „Союза“ принимаютъ новыхъ членовъ въ 1 до 31 лѣтъ безъ вступного а въ 31 до 45 за половину вступного.

Х. Хирчовъ, предс. „Союза“.

НОВИНКИ.

— ВЪ першихъ 10 дняхъ Сѣчня прибуло до Америки 14 000 людей зъ того було 9,195 Жидовъ. Въ томъ самомъ часѣ завернули до краю 478 особъ; двѣ трети части завернувшихъ особъ становили жиды.

— ПОСЛЯ упадку Порту Артура розрухи въ Росіи и политичнй убійства принимаютъ чимъ разъ большій розміръ; особливо въ полудневныхъ и середущихъ губерніяхъ. Въ протягу 14 днѣвъ убито тамъ 6 меньшихъ урядниковъ.

— ЗЪ Петербурга телеграфують, що підчасъ смуту войска въ одной російской мѣсцевости многіи люди прійшли дивитись на „параду“. Се такъ погнѣвало генерала Тачетиркина, що вонъ кинувъ ся на нихъ зъ шаблею и зарубавъ 4 дѣтей на смерть а 10 тяжко покалѣчивъ. Теперъ люди хотѣли его споймати и дати ему добру науку, але вонъ приказавъ войскамъ розогнати ихъ при помощи багнетовъ.

— ВЪ Морисъ Ронъ, Па. компанія выкидае зъ своихъ домовъ всѣхъ майнеровъ, котрі не хотять згодити ся на низшу платню за свою роботу.

— БРУКЛИНСКІЙ мостъ въ Нью-Йорку мусить бути въ короткомъ часѣ перебудований — иначе завалили ся. Такъ узнали инжениры. Перебудоване сего великаньского мосту буде тревати 2 роки и буде коштувати 5 миліоновъ долларовъ.

— КАЖУТЬ, що J. D. Ракефелеръ має вже мастку 500 миліоновъ та, що его мастокъ возрастаетъ що мѣсяця о 6 миліоновъ. Майно А. Карнегого возрастаетъ що мѣсяця о миліонъ и четверть.

— СТАЛЕВІЙ фабрики пускають ся въ рухъ и цѣна за сталь иде въ гору. Се добрый знакъ для робѣтниковъ, що роблять при сихъ фабрикахъ.

— СКАЗИВЪ ся конь въ Скрантонъ, Па., котрого кѣлька недѣль тому вку-

сивъ бѣшеный песь. Скаженина коня показувалась въ сей способъ, що не хотѣвъ ѣсти и кадавъ ся на кожного зъ намѣромъ укусити. Властитель мусѣвъ его застрѣлити.

— ДОНОСЯТЬ зъ Лондону, що царъ задуме побудовати третю корабельну скидрону коштомъ 100 миліоновъ и четверту коштомъ 50 миліоновъ. Япанъ такожъ задуме скрѣпити свою флоту о 6 кораблѣвъ и кружляковъ а Хины мають намѣръ побудовати недовзѣ 20 военныхъ кораблѣвъ.

— СЕГО тыжня вѣдбуваець въ Индіанополісѣ, Инд. конвенція Сполученыхъ Углекопѣвъ. Засѣданія почались въ Понедѣлокъ и будутъ мабути тревати до конца тыжня. Сегорѣчна конвенція буде правдоподобно дуже спокойна, бо кромѣ скаргъ зъ Морисъ Ронъ, Па. и деякихъ мѣсцевостей въ Верджиніи. Вестъ Верджиніи и Тенесі, де компаніи хотять людамъ обнизити платню — нема важнѣйшихъ справъ на порядку дневномъ. Старыхъ урядниковъ выберуть здае ся на ново.

— СЕГО року выбираютъ ся до повнѣчного бѣгуна 2 экспедиціи. Одна зъ Англіи подѣ проводомъ капитана Дрейкъ, друга зъ Америки подѣ проводомъ капитана Пері. Въ протягу послѣднихъ 365 лѣтъ було 85 выправъ до повнѣчного бѣгуна, подѣчасъ котрыхъ 273 людей втратили жите, а 11 кораблѣвъ здусили леды. Вѣдъ найвысше на повнѣчь высуненого мѣсяца по якомъ ступала людская нога — до бѣгуна е ще 236 миль.

— ПРОДУКЦІЯ золота въ р. 1901. выносила 260, 877,428, въ р. 1902. 298 943, 198, въ р. 1903. 327,049,750 долларовъ. Наибольшу сколъкость золота выдубото въ 1903. въ Австраліи (881 миліоновъ долларовъ), далѣ въ Сполученыхъ Державахъ (741 миліоновъ долларовъ), въ Трансвалю (615 миліоновъ долларовъ), та въ Росіи (24 миліоновъ). Продукція золота зросла въ Австраліи та Трансвалю въ порѣвнѣ-

ню зъ попередними рокамъ, за се впала въ Сполученыхъ Державахъ та Росіи. Нові поклады золота вѣдкрыто недавно въ Іватѣ въ Яванѣ; инжениры обчисляютъ ихъ вартѣсть на якихъ 2,000,000,000 К.

— ЛЮДЕ, приставайте до братства и до Союза, а особливо тѣ, що недавно зъ краю поприѣзжались и не масе еще зложеныхъ грошей, бо свѣжихъ имігрантовъ найчастѣйше спотикае нещасте задля необнакомленія зъ американьскою фабричною роботою и опѣсля стають тыгаремъ для своихъ крайновъ взглядовъ родинъ. Отъ и тутъ на Маганой Плейнъ стало ся нещасте зъ такимъ однимъ имігрантомъ, Миколою Максимикомъ зѣ Щавного. Галичина. Дня 22-го грудня 1904 ишовъ вонъ рано до работы по сходахъ на „бреху“, а не взявши зъ собою засвѣченой лампки, споткнувшись ся и упавъ на голову зъ высоты 30 фітовъ, такъ що ажъ ему чашка пукла. Ледви дыхающего взяли до шпиталю, де небавомъ померъ. Покойный не належавъ до жадной організації, бо недавно приѣхавъ зъ краю то жалувавъ выкидати грошѣ на такі рѣчи, коли вонъ мавъ маса иншихъ потребъ позалагоджувати: вѣдробити за шифкарту, послати грошей жѣнцѣ и дѣтямъ на жите до краю, посплачувати довги и ажъ такъ думати о якихъ организацияхъ. Тимчасомъ ненадѣйна смерть заскочила его такого бѣдного, то только его пшаврове справили ему похоронъ, котрый вѣдбувъ ся на самъ Крисмусъ, а жѣнцѣ и дѣтямъ зъ купоку довгу най Панъ Богъ помагае.

Ив. Пустельникъ.

— ДНЯ 31-го Сѣчня має вѣдбутись въ Винипегу, Канада, засѣдане священниковъ и делегатѣвъ Самостѣйной Грекокй Церкви (бо така ея офіціална назва) въ Канадѣ зъ слѣдуючою програмою: Вѣдъ 10 до 12 години рано, богослуженія. По полудни вѣдъ 1-шой години: 1) молитва; 2) передне слово председателя Консист.; 3) справоздане зъ загалной церковной дѣяльности; за минувшій рокъ секретаремъ Консист.; 4) вѣдчитане ухвалъ консисторіальныхъ зъ минувшой конвенціи; 5) выборъ нового уряду на рокъ 1905; 6) мовы, справозданія, предложенія поединчихъ священниковъ и делегатѣвъ; 7) ухвалы на слѣдуючій рокъ; 8) молитва. — Цѣкаве, що Консисторія сей церкви ка-

же, що сли священникъ нѣ делегаты не годны прибути на засѣдане, то громада може выслати почтою декларацию, що годить ся на всѣ ухвалы, які зѣстануть прійматъ на конвенціи... Якъ може хтось зъ горы годитись на се, що ему незвѣст не и що має доперва бути — трудно вгадати.

— НА ПРИПОРУЧЕНЕ угорского правительства а решено въ Лібанонъ, Па. угорского подданого Игнатія Венцля, котрый передъ мѣсяцемъ выславъ бувъ листъ до угорского президента министровъ зъ угрозою, що если вонъ не заплатитъ \$2,000, тогдѣ згине зъ руки члена товариства „Чорна рука“. Венцля приловила американьская полиція тайна при помочи одного чоловіка, котрый живъ въ дружныхъ вѣдносинахъ зъ Венцлемъ. Винника выпущено на волю за зложенемъ поруки въ квотѣ \$5,000.

— ПРЕЗИДЕНТЪ Рузвельтъ увѣльнивъ зъ вѣзницѣ проводника филипинскихъ ворохобниковъ Ивана Гутереза, котрый убивъ двоихъ американьскихъ жовняровъ. Гутерезъ бувъ первѣсно въ р. 1901 засуджѣный на кару смерти, однакъ задля заслугъ, які передше положивъ около Сполученыхъ Державъ, замѣнено кару смерти на до смертну вѣзницю. Провина його на томъ полягала, що въ мартѣ 1900 въ поблизу мѣста Санта Крузъ на островѣ Лузонъ, його люди взяли до неволѣ двоихъ американьскихъ жовняровъ 20. полку, и на его приказъ розстрѣляли ихъ.

— ГУБЕРНАТОРЪ державы Индіана, Дурбѣръ, занятый теперъ реформами законѣвъ подружія и разводѣвъ. Вонъ хоче перевести рѣшнй законы, силою котрыхъ державна власть малябы право не допустити до такого подружія, де зъ горы можна предвидѣти, что оно буде нещастливѣ, такъ само, если можна предвидѣти, что дѣти того подружія унаслѣдять по родичахъ яку хворобу. Бѣсѣжъ яке супружество розведе ся, тогдѣ розведеннымъ доперва по уплывѣ довшого часу вѣльно вступити въ новый станъ супружескій.

— ДНЯ 7. сѣчня така была велика сѣгровица въ околици Бостону, Мас., що замела середъ поля чотыри особовы поѣзды. Поѣзды зъ пассажирами ждали помочи цѣлу ночь, ажъ доперва въ недѣлю, „коли“ пустивъ ся

падати дощъ, снѣгъ опавъ, и поѣзды могли рунитись зъ мѣсяця.

— ВЪ Милвскі, Вис. оденъ російскій жидокъ въ протягу одного мѣсяця такъ вывчивъ своего коня, що той потрафитъ додевати и вѣднимати. Вѣдповѣдъ дае конь удараючи подковою въ землю. Коли його поспитати ся кѣлько е меньше 3, то конь ударитъ ногою 2 разы, такъ само вѣдгадуе, зъ кѣлько буквъ складае ся имя якого небудь чоловіка. Сю цѣкаву рѣчь рѣшнй люде рѣжно поясняютъ, але найправдоподобнѣйше має тутъ до дѣла гипнотичный впливъ властителя на звѣря.

— ОДЕНЪ фармеръ въ Ворчестеръ оголосивъ въ одной часописи, що хоче оженити ся. Въ вѣдповѣдъ на се оголошене доставъ сотки листѣвъ, въ котрыхъ многіи вдовидѣ и дѣвчата зголосили ся готовыми выйти за него замужъ. Якъ же теперъ выбирати, подумавъ фирмеръ, и впавъ на знаменитый помыслъ. Именю оголосивъ въ часописи, що бы всѣ тѣ, що хотять за него выйти замужъ, зѣбрали ся означеного дня и и години въ одномъ домѣ, а конъ приѣде и выберетъ собѣ. И справдѣ зѣбрало ся велике число охочихъ до супружого стану, але фармеръ не выбравъ нѣ одной, бо всѣ были поганѣ якъ темна ночь. Мѣжь ними было 9 муринокъ.

— ПЕРШІЙ разъ въ томъ роцѣ злиновано мурина въ Бенѣйтъ, Мисс. Невеличка товпа бѣлыхъ злиновала незвѣсного близше мурина, позаякъ вонъ хотѣвъ знасилувати бѣлу дѣвчину. Цѣла справа вѣдбула ся зовсѣмъ спокойно. Мурана лише повѣшено, и заразы потѣмъ товпа розойшла ся. Богато муриньскихъ родинъ зѣ страху опустило. Вѣноитъ и оксидцю. Минувшого року злиновано въ Миссисипі 17 людей, самыхъ муриновъ. Початокъ зроблено въ Селмі, де муранъ зѣ жѣнкою замордувавъ одного бѣлого въ цѣли рабунку. Ихъ обоє спалено на костре. Иншихъ розлючена товпа вѣшала, а вѣдтакъ стрѣляла зъ револьверѣвъ до висячого трупа. Въ одномъ случаю, 17-лѣтня знасилувана дѣвчина сама повѣсила злочинца.

— О. Плятонидъ Філясъ, провинціалъ чина св. Василія Вел. выѣздитъ сами днями зъ Канады до Галичины.

— КАНАДІЙСКА Самостѣйна Гречка Церква выдала „Християньскій Ка-

техизм для ужитку шкѣльных дѣтей и молодежи вкуи зъ псалмами и піснями на славу Богу“. Катехизмъ сей обнимае 40 сторѣнь и має паралельны тексты рускій и англійскій. Невдовѣ та сама Церква має выдавати духовну часописъ „Посланіе“.

— ПАПСКІЙ делегатъ въ Вашингтонѣ Фальконіо звернувъ ся зъ просьбою до всѣхъ католиковъ въ Сполученыхъ Державахъ, що бы складали грошѣ на удержане папы римского, котрому не выстарчаютъ на жите миліоновы доходы, які напливають зѣ всѣхъ усюдовъ до Ватикану. Певча рѣчь, еслибы Папа живъ такъ ошадно якъ живъ св. Петро, то тѣ грошѣ, що йдутъ на удержане папской палаты, выстрѣчили бы на выратоване передъ голодовою смерію сотокъ тысячѣвъ нуждарѣвъ.

Потреба

10 людей въ каждомъ стейгѣ, чтобы ѣздили и розповсюдживали циркулярѣ та голошенія нашихъ товаровъ. Платня \$75.00 на мѣсяць. \$3.00 денно на комсы подорожи и удержаня.

Kuhlman Co., Dept. S, Atlas Building, Chicago.

Се золоте перо дамо зовсѣмъ даромъ

каждому хто пришле на „Свободу“ неменче якъ два долары.

Таній дарункъ будемо давати только тѣмъ нашимъ предплатникамъ, котрі пришлють на „Свободу“ грошѣ наѣдальше до 1-го Лютого 1905 року.

Каждѣ перо гварантовано.

Адресъ: Svoboda, Box 353, Scranton, Pa.

Хто зашле

Иванови Неметови докладный адресъ Ру-синѣвъ и Поляновъ прадкомнѣхъ со злѣвѣхъ въ Америцѣ, той достане краснѣй дарункъ.

John Nemeth, 457 Washington St., New York.

Вонъ не дурный.

Ввѣйшовъ и сѣвъ собѣ подъ столомъ. Се було звычайно його мѣсце, де сѣдавъ, якъ показавъ ся въ хатѣ. „Обмывъ ся“ ту и полѣзъ маестатично у пѣчь. Тамъ звинувъ ся въ клубокъ и почавъ „вѣдмовляти пацѣръ“...

Яли хозяины вечеряти. Гладкій насторошивъ уха, вставъ, позѣхнувъ, протягнувъ ся и — гяцъ на землю! Пѣйшовъ до хозяйки и почавъ леститись. Обтиравъ ся объ дымку и муркотѣвъ.

Хозяйка погладила его и дала кришку хлѣба. Але Гладкій не дурный. Вонъ не хоче хлѣба. Вонъ знавъ, що вонъ любимецъ хозяйки. Вона що-йно принадила його зъ сусѣдной хаты.

— Мавъ... мавъ...
— А хлѣба не ѣвъ? Пожди, ажъ достанешъ що иншого!
— Мавъ... мавъ...
— На! вѣдчепись... — и кинула кѣстку зъ дреглѣвъ, котру що-йно обгрызла.

Гладкій потягнувъ кѣстку у ковбицю и почавъ глотати.

Повечеряли хозяины. Гладкій полѣзъ зновъ у пѣчь. Ту було такъ тепло; що-йно рано хлѣбъ пекли, ще не выстигъ добре.

Гладкій чувъ ся ту пашливымъ. Йому ту лучше якъ у давнѣйшихъ хозяинѣвъ. И хозяйка лучше и пѣчь теплѣйша... Розвернувъ ся у печи, бо було за горячо лежати у клубку.

— А выкинь, стара, кота!
— Та най буде!... Вонъ якійсь спокѣйнѣйшій вѣдъ тамтого. Може нѣчого не рушать...
— Етъ! вѣришь котови... Выкинь, бо ще сало по-нѣвечить...

— Та хѣба вкину до коморы! — и встала й засвѣтила каганецъ.

Гладкій притаивъ ся. Буцѣмъ спить и на нѣщо не зважае. Але хозяйка такы вытягла его зъ пѣчь и вкинула до коморы.

Якось невдогѣдно зробилось тутъ Гладкому. Ледви трохи розѣгрѣвъ ся въ хатѣ, а вже й выкидають...

Протягнувъ ся на всю довжѣнь и настороживъ уха. Щось шиширнуло... Чи не мышъ? Але де Гладкому теперъ до мышей! Ъсти не хочеть ся... Ту такъ зимно, а въ печи такъ тепло-теплесенько.

Выскочивъ на соломяникъ и хотѣвъ положитись въ житѣ. Але якъ ту спати? Така скипѣнь! такъ зимно, ажъ шерсть наѣжилась на ньому.

Давить ся — а въ повалѣ отворѣ, що веде на пѣдъ.

Драпъ! драпъ! — и Гладкій уже на горѣ.

— Мавъ... мавъ... мавъ...
— Стара!
— Ге?
— А ты выкинула кота?
— Та вкинула до коморы.
— Але де! А отъ мавчить у сѣняхъ и просить ся до хаты.

— Та я выкинула!
— „Богородице Дѣво яко родилась Христа“ — шепочучи молитву, пѣдноситъ ся хозяйка зъ постелѣ. Вѣдхилила дверѣ а Гладкій у хату! Не завважала його.
— Отъ чи не приснилось тобѣ... Збудивъ не знати чого... „радуи ся обрадованная“... и вернулась до постелѣ.

Гладкій бувъ тихо... Позѣхнувъ и полѣзъ у пѣчь. Але не довго тамъ лежавъ. Почало въ животѣ мложѣти. Вылѣзъ легенько, пѣйшовъ на хату и почавъ ширияти. Глянувъ, ажъ на лавѣ сало нове-новѣське. Що-йно передъ кѣлькома днями зашите, ще й плѣвка не присохла.

Почавъ глотати плѣвку. Вона продерлась. Вытягнувъ уже кавалокъ сала.

— Стара! — штовхнувъ хозяйку въ бѣкъ.
— Ге?
— Кѣтъ сало ѣсть!
— Етъ! причуло ся тобѣ! Радше спавъ бы! — обѣзвала ся хозяйка, вже трохи злѣсна.
— Але такы ѣсть!

Встала хозяйка, засвѣтила каганецъ, а Гладкій гяцъ зъ кускомъ сала пѣдъ лавку!

— Ахъ, Матѣнко Божа! та вонъ уже до середины дѣбравъ ся! Сусе Христе!

— А що не казавъ я?! — схопивъ ся хозяинъ стягаючи ремѣнь.

— Мавъ... мавъ... мавъ... — и Гладкій у ковбицю.

Розпочалась погоня: господиня зъ коцубою а господаръ зъ ременемъ. Такъ и вышуртуютъ його зъ ковбицѣ. Гладкій притаивъ ся и только мавчить.

А такы досталось йому! Били, били, мало не вышуртуютъ.

Наконецъ вѣдхилили дверѣ — Гладкій драпъ! драпъ! — и вже на пѣдѣ.

Почувъ ся на воли.

Вонъ не дурный! Пѣде до давныхъ хозяинѣвъ, а сюды верне за тыждень, два...

За той часъ хозяины уже забудуть...

Зъ „Дѣла“.

Хто винен?

Душе моя, убога, нища,
Чому мовчишъ неначе пьяна,
Чому не молишъ ся, якъ зъ давна?
Чомъ не кленешъ? Убога, нища,
Мабуть не бачишъ — всюды лихо
А ты байдужна, тиха—тиха,
Немов замерла... Розумъ впивъ ся,
Накоївъ лиха, пѣсваривъ ся
Зъ невиннымъ сердцемъ.

Не говорю,

Уже й не плачу и не молюсь,
Якъ я колись ридав, моливсь,
Моливсь, ажъ поки наче пьяный
Въ оттимъ свѣтитимъ, неправимъ храмѣ
И голову собѣ розбивъ.

Когожъ тутъ клясти? не вгадаю,
Й вгадать не можна, бо сказать:
Самѣ собѣ рови копаемъ,
Самѣжъ и падемъ и ридаемъ,
Та й знать не хочемъ якъ то було
И не питаемъ, що се, якъ,
Де лихо взяло ся... Дуракъ
Хочъ самъ оденъ куде кайдани,
Не самъ ихъ двигае поганий
А разомъ зъ другими. А люди,
Хочъ бачать лихо, та мовчать,
Дають господне Господеви
А що цареве, то царевы,
Працюють, плачуть и учать
Свѣихъ маленькихъ и невинныхъ
Якъ всѣмъ коритись и данину
Кому платити... Винуватый
Не царъ ни папа, ани панъ,
Ни злая доля, ни таланъ
А винны мы... що вже й казати!

23. 11. 1904.

В. К. Цѣбривскый.

Справоздане касове

„Русъ Народ. Союза“ за мѣсяць Децемберъ, 1904.

Ч. бѣжуче

2388 Granville, N. Y. Бр. св. Георг.	15.30
2389 Mahanoy Plane, Pa. Бр. св. пр. Илия	49.85
2390 Powhatan, W. Va. Бр. Пр. Богород.	25.55
2391 Chisholm, Minn. Бр. св. Арх. Мих.	15.84
2392 St. Louis, Mo. Бр. Св. Арх. Мих.	47.95
2393 Beaver Meadows, Pa. Бр. св. Мих.	43.42
2394 Cannonsburg, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	18.18
2395 Chisholm, Minn. Бр. св. О. Николая	26.14
2396 Manown, Pa. Бр. св. О. Никол.	29.80
2397 Passaic, N. J. Бр. св. О. Николая	51.04
2398 Ramey, Pa. М. Р. Н. С.	62.78
2399 Waterbury, Conn. М. Р. Н. С.	14.30
2400 Franklin Furnace, N. J. М. Р. Н. С.	11.00
2401 Ellsworth, Pa. М. Р. Н. С.	21.20
2402 Gradatum, Pa. М. Р. Н. С.	8.30
2403 Leetsdale, Pa. Бр. св. П. и П.	12.40
2404 Glen Lyon, Pa. Бр. св. П. и П.	26.73
2405 Ansonia, Conn. Бр. св. П. и П.	35.95
2406 McKeesport, Pa. Бр. Св. Й. Хр.	144.48
2407 Buffalo, N. Y. Бр. св. Й. Хр.	61.68
2408 Seymour, Conn. Бр. св. Й. Хр.	14.46
2409 Shenandoah, Pa. М. Р. Н. С.	17.30
2410 Terryville, Conn. Бр. Св. Арх. Мих.	18.18
2411 Trauger, Pa. Бр. Св. П. и П.	87.70
2412 Dunlo, Pa. Бр. св. П. и П.	45.15
2413 New York, N. Y. Бр. св. Андр.	22.72
2414 Desloge, Mo. Бр. св. Й. Хр.	62.13
2415 Trauger, Pa. Бр. св. Й. Хр.	32.58
2416 Monessen, Pa. Бр. св. Й. Хр.	51.54
2417 McAdoo, Pa. Бр. Пр. Богород.	116.38
2418 Elizabeth, N. J. М. Р. Н. С.	25.30
2419 Pittsburg, Pa. Бр. св. Й. Хр.	17.95
2420 Eleanor, Pa. Бр. св. Арх. Михаила	69.80
2421 Carnegie, Pa. Бр. св. Петра и Павла	78.11
2422 Jessup, Pa. Бр. св. П. и П.	52.00
2423 Cleveland, O. Бр. св. П. и П.	21.15
2424 Diamond, Ind. Бр. св. О. Николая	7.18
2425 Auburn, N. Y. Бр. св. О. Николая	33.81
2426 Cohoes, N. Y. М. Р. Н. С.	19.84
2427 Rhone, Pa. Бр. св. Спаса	28.62
2428 Butler, Pa. Бр. св. Арх. Михаила	29.90
2429 Carnegie, Pa. Сестр. Бр. св. Ольги	8.85
2430 West Pawlet, Vt. Бр. Пр. Богород.	13.30
2431 Newark, N. J. Бр. св. Й. Хр.	16.78

2432 New York, N. Y. Бр. св. Волод.	13.85
2433 Jersey City, N. J. Кляуъ Мих.	12.10
2434 Allegheny, Pa. Бр. Пр. Богород.	55.00
2435 Perth Amboy, N. J. Бр. св. О. Николая	23.40
2436 Providence, R. I. М. Р. Н. С.	20.70
2437 Pittsburg, Pa. Бр. св. Никол.	199.10
2438 Hazleton, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	104.50
2439 Pleasant Valley, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	24.63
2440 Hastings, N. Y. М. Р. Н. С.	12.08
2441 McKees Rocks, Pa. Бр. Св. Дмитрия	13.30
2442 Mt. Carmel, Pa. Бр. св. Волод.	16.88
2443 Alden Sta., Pa. Бр. св. Волод.	27.82
2444 Belle Vernon, Pa. Бр. Пр. Богород.	32.20
2445 Sayre, Pa. Бр. Пресв. Богород.	14.55
2446 Taylor, Pa. Бр. св. О. Николая	20.60
2447 Westmoreland City, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	27.28
2448 Meyersdale, Pa. Бр. св. Юрия	3.85
2449 Shamokin, Pa. Бр. св. Йосифа	21.53
2450 Mayfield, Pa. М. Р. Н. С.	12.08
2451 New Britain, Conn. М. Р. Н. С.	9.81
2452 Alverton, Pa. Бр. св. Й. Хр.	6.14
2453 Priceburg, Pa. Бр. св. Василия	74.44
2454 Plymouth, Pa. Бр. св. П. и П.	157.25
2455 Ford City, Pa. Бр. св. О. Николая	63.85
2456 Cleveland, O. Бр. св. О. Николая	9.85
2457 Minersville, Pa. Бр. св. О. Николая	77.97
2458 Jersey City, N. J. М. Р. Н. С.	96.60
2459 New Florence, Pa. Бр. св. Василия	14.50
2460 West Pawlet, Vt. Бр. Пр. Богород.	26.80
2461 New Philadelphia, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	19.60
2462 Scottdale, Pa. Бр. св. Й. Хр.	34.22
2463 Fredericktown, Pa. Бр. св. П. и П.	46.85
2464 Scranton, Pa. Свобода за календаръ 1904 р.	4.50
2465 Shamokin, Pa. М. Р. Н. С.	181.44
2466 Glen Lyon, Pa. Бр. Пр. Богород.	17.82
2467 New York, N. Y. Тов. Зоря	12.40
2468 Ansonia, Conn. М. Р. Н. С.	24.95
2469 Chicago, Ill. М. Р. Н. С.	5.20
2470 Elmira N. Y. Бр. св. Арх. Мих.	23.49
2471 Simpson, Pa. Бр. св. Василия	38.91
2472 Baltimore, Md. Бр. св. П. и П.	15.27
2473 Allegheny, Pa. Тов. Поступъ	15.99
2474 Lopez, Pa. Бр. св. О. Николая	18.50
2475 Northampton, Pa. Бр. Усп. Пр. Богород.	166.96
2476 New Alexandria, Pa. Бр. св. П. и П.	36.15
2477 Pittsburg, Pa. Бр. св. Й. Хр.	27.68
2478 Scranton, Pa. Бр. св. прор. Илия	107.60
2479 Breslau, Pa. Бр. св. Андр.	95.61
2480 Old Forge, Pa. М. Р. Н. С.	6.06
2481 Troy, N. Y. Бр. св. О. Николая	42.67
2482 St. Clair, Pa. Бр. Пр. Богород.	40.80
2483 Mt. Carmel, Pa. Бр. Сестр. Пр. Д. Марія	4.16
2484 Lansford, Pa. Бр. Пр. Богород.	133.36
2485 Cross Fork, Pa. Бр. Пр. Богород.	20.46
2486 Philadelphia, Pa. Тов. Любовь	22.60
2487 Yorkville, O. М. Р. Н. С.	17.68
2488 Denning, Ark. Бр. Пр. Богород.	4.75
2489 Syracuse, N. Y. Бр. св. П. и П.	45.74
2490 Marion Heights, Pa. М. Р. Н. С.	8.00
2491 Yatesboro, Pa. М. Р. Н. С.	12.18
2492 Mt. Carmel, Pa. Бр. П. и П.	50.00
2493 Homestead, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	36.63
2494 Ansonia, Conn. Бр. св. П. и П.	64.50
2495 Centralia, Pa. Бр. св. Й. Хр.	13.50
2496 Olyphant, Pa. Бр. св. Й. Хр.	239.25
2497 Olyphant, Pa. Бр. Пр. Богород.	23.31
2498 Yonkers, N. Y. М. Р. Н. С.	54.15
2499 St. Louis, Mo. Бр. св. Арх. Мих.	75.67
2500 Shenandoah, Pa. М. Р. Н. С.	15.00
2501 Baltimore, Md. Сестр. Бр. св. Анны	12.28

Разомъ приходъ за Децемберъ 1904 ..... 4,645.17
Готѣвка зъ концемъ Новембра 1904 ..... 17,092.90
Разомъ доходъ 21,738.16

Розходъ за Децемберъ:	
Посмертне по бл. п. Маріинѣ Кравецъ, Breslau, Pa...	15.00
„ „ „ „ Николай Скалко, Minersville, Pa.	300.00
„ „ „ „ Марія Бѣлецъ, Scranton, Pa....	600.00
„ „ „ „ Розалия Олександръ, Trauger, Pa..	300.00
„ „ „ „ Денисъ Шебешовичъ, Seymour, Conn.	300.00
„ „ „ „ Михаилъ Мацура, Mt. Carmel, Pa.	300.00
„ „ „ „ Михаилъ Пистеникъ, Shamokin, Pa.	600.00
„ „ „ „ Аннѣ Адзима, Carnegie, Pa....	300.00
Пенсія Голов. урядниковъ за Децемберъ 1904	105.00
Органъ „Союза“ за Децемберъ 1904	467.80
За книгу (лѣджеръ) и 500 конвертъ для „Союза“	13.00
За переписъ протоколу зъ послѣдней конвенціи.....	5.00
Почтовѣ выдатки касіера вѣдъ July 25 — 19 Dec..	5.33
Почтовѣ выдатки голови. секретаря за Децемберъ	19.82
Рентъ вѣдъ сейфу за Nov. и December.....	15.00
Разомъ розходъ за Децемберъ 1904	3,345.95

Зѣставлене:
Разомъ доходъ 21,738.16
Розходъ за мѣсяць Децемберъ 3,345.95
Готѣвка зъ концемъ Децембра 1904 ..... 18,392.21
Пожики 1,369.90
Загальный станъ касы зъ концемъ Децембра 1904 ..... \$19,762.11
А. Шаршонъ, касіеръ, С. Ядловскій, секретарь,
К. Кирчовъ, предсѣдатель.

141 Новых Членовъ.

Въ мѣсяцъ Децембру приступили до „Р. Н. Союза“ слѣдующіи новіи Братства и члены:

Братство св. Й. Хрестителя
Pittsburg, Pa.

Мудрякъ Яковъ
Петровичъ Николай
Бюшковскій Андрей
Афанась Стефанъ
Ланьчакъ Михайлъ
Романикъ Стефанъ
Видра Максимъ
Афанась Петро
Костовскій Атаназъ
Гасдайна Михайлъ
Завѣнскій Павло
Батанъ Иванъ
Сидоръ Григорій

„Марія
Коропей Василь

Сестричне бр. св. Ольги
Carnegie, Pa.

Говда Зофія
Сердиньска Марія
Понтусъ Марія
Кузмико Марія
Сирко Анастасія
Гайдушъ Марія
Шкѣрпанъ Марія
Брайнякъ Марипа
Слабикъ Елена
Галушакъ Есена
Вархолникъ Анастасія
Тирпакъ Зузанна, дитина

В. 1. Сзуско Иванъ

Хорошакъ Володиславъ

В. 3. Святковскій Осифъ

В. 4. Калакува Ольга дитина

В. 6. Маркушъ Михайлъ

„Юрій

В. 7. Проклчанъ Анна, дитина

Проклчанъ Михайлъ „

В. 8. Мацинскій Иванъ

Петро Юрій

В. 9. Дуныскій Василь

В. 10. Кушвара Иванъ

Дутканъ Анна, дитина

Маджикъ Марія „

В. 13. Филь Дмитро

Рончовскій Иванъ

Двулѣтъ Теодоръ, О.

Ксенякъ Осифъ

Зузинъ Иванъ

Павловичскій Петро

В. 14. Клятко Семанъ

В. 18. Вислопскій Теодозій, дитина

Венцко Юліанъ „

В. 19. Гула Юрій

Худикъ Михайлъ

Пирникъ Иванъ

В. 21. Надиванъ Петро

В. 22. Тирпакъ Лешко

Шуркала Гавриэль

В. 30. Манаръ Осифъ

Грипшанъ Митро

Петришанъ Николай

Мѣдуръ Яковъ

Стокха Андрей

Солтисъ Иванъ

Савка Андрей

Дуня Стефанъ

Голякъ Николай

В. 31. Тулико Андрей

Шурокъ Осифъ

Петрошко Максимъ

Павликъ Адамъ

Григъ Павъ

Бобзликъ Осифъ

В. 32. Йоди Василь

Дунчъ Стефанъ

Бокачъ Иванъ

В. 33. Гонтарикъ Лукачъ

Бурдьякъ Лукачъ

Кобельчукъ Иванъ

Гузій Лешко

Коваль Иванъ, дитина

Коваль Стефанъ „

Варголь Анна „

В. 37. Пѣшка Павло

В. 40. Гаромъ Юрій

Лукаевичъ Илько

В. 46. Шафранко Иванъ

Чачакъ Стефанъ

Албримко Михайлъ

Васко Юрій

Джонинскій Антонъ

Гуръ Акимъ
В. 50. Фрицкій Стефанъ
Посыпанко Теодоръ
Грималикъ Гринъ
В. 53. Тхорикъ Осифъ
Турокъ Адамъ
Пагулякъ Петро
Кальманъ Федоръ
Мазуръ Иванъ
Ківикъ Андрей
Бенъ Михайлъ
Мазуръ Магдалина, дитина

В. 55. Калемунъ Афанъ
Гайдошъ Гринъ
Пашкевичъ Иванъ
Нѣмецъ Лешко
Москаль Иванъ
Баранко Павло
Шляхта Николай
Холота Иванъ
Мельникъ Иванъ

В. 57. Мерона Петро
Стасикъ Иванъ
Дубецъ Теодоръ

В. 61. Альо Михайлъ

В. 62. Панчишинъ Андрей

Крайнякъ Василь

Цимбала Вартомій, дитина

„Гаврило „

В. 65. Рошъ Иванъ

В. 67. Адамковскій Михайлъ

В. 70. Вѣтко Андрей

В. 76. Генда Григорій

Голубъ Йосифъ

Попко Теодозій

В. 77. Домунъ Олекса

Бенчикъ Стефанія, дитина

В. 80. Клованичъ Федоръ

„Иванъ

Криваничъ Василь

В. 82. Дрозда Михайлъ

В. 84. Сичъ Василь

В. 85. Капущинскій Андрей

В. 86. Бшивинскій Василь

В. 87. Дирваль Василь, дитина

В. 95. Синица Астафій

Копачъ Михайлъ

В. 98. Крутъ Матѣй

Бурый Константинъ

Мишковъ Гринько

Маласа Григорій

Рогаль Михайлъ

Бабякъ Григорій

В. 116. Вѣкброта Михайлъ

С. Ядловскій,
секретарь.

Потреба духовнои часописи.

Старанемъ и заходами Головного Народного Комітету основано и введено въ жите першу руску Бурсу въ Америкѣ въ Yonkers, N. Y. — Головный Комітетъ не могъ краспе ужати Народного Фонду, якъ обертаючи его на выховане свѣдомой будучої интелігенції свѣтскої, котрабы колась вразъ зъ духовными проводниками схотѣла працювати успішно для сего народу зъ котрого вышла и вести его до лѣпшой будучности. Се дѣло повитали Русины американскій симпатично и численными датками на Народный Фондъ подперли и подпираютъ Гол. Нар. Комітетъ въ его змаганяхъ и есть надѣя, що ся перша руска Буръа не упаде и мимо ворогованъ деякихъ нерозумныхъ людей розвиватись буде щоразъ краспе на славу и пожитокъ американской Руси.

Коли одно хвальне и многоважне дѣло розпочате и введено въ жите щасливо — а осмѣлявсьмъ поддати Гол. Нар. Комітету гадку до введеня въ жите еще одної, може такожъ не менше важной рѣ-

чи. Ся рѣчь — се нова, духовна газета для народу. Духовна газета се конечно рѣчь для Руси новъ въ Америкѣ. Не завадила бы тамъ де суть церкви и священики — конечно на такихъ плейзахъ де нема нѣ церкви нѣ священика а народъ нудѣ безъ духовной поживы и воддае ся рожнымъ порокамъ.

Що народъ жадный духовного корму про се свѣдчатъ голоса многихъ делегатівъ на послѣдній Голловной Конвенції Союза, що домагали ся, чтобы Редакция „Свободы“ старала ся подавати для своихъ читателей, переважно членівъ Союза, такожъ лектуру духовну. — Все що теперь по руски въ Америкѣ друкуе ся не выстарчае зовсѣмъ для заспокоеня сихъ потребъ нашего народу — а заспокоене ихъ рѣчъ, не маловажна — я бымъ сказавъ найперша и найважнѣйша. Слово Боже се корѣнь, зъ которого вырастаетъ не только моральность народу, але и правдивый патриотизмъ и всякій его добробыть.

Досыть часто можна видбати дещо зъ того слова — правду сказавши — въ Нью-Йоркѣй „Правдѣ“ такъ щожъ, коли подаване въ часописи затроеной їдію ненависти до всего, что свое родне-руске, не въ силѣ оно зробиши щось доброго а скорше немало лиха заманюючи легковѣрныхъ плащикомъ нѣбы побожности въ стадо зрадниковъ власного народу — поклонниковъ московщины. Про „Свободу“ не згадую — народъ вже самъ сказавъ до сытъ на послѣдній Конвенції Союза. Коли „Слово“ перешло подъ редакцію Всч. о. Тимкевича, сей водчуваючи сю потребу амер. Русинѣвъ перемѣнивъ его въ родъ англицкихъ „magazines“, въ котромъ переважала часть духовна. Та коли „Слово“ повернуло подъ давну редакцію, приваля назадъ давный видъ звычайныхъ книжочокъ просвѣтныхъ, въ котрыхъ попри красне можна часомъ видѣти и щось такъ якъ: „бушменка зъ величезными бедрами“. — Тимчасомъ народъ потребуе и домагаець рѣчей духовныхъ... Конечно есть ему се дати.

Колибы Гол. Комітетъ схотѣвъ взяти сю справу на себе и заложити такую газетку, тымъ прислуживсья дуже для sprawy Божой и народной мѣжъ Америкъ Русинами, може не менше якъ Бурсою. Якъ Америк. Русъ подперла Головный Народ. Комітетъ грѣшми при заснованю Бурсы, такъ певно подперлабы его и при заснованю такой газеты, якої здавна собѣ бажае. Ся ча сопись повиннабы остати не власностью певной приватной особы, але власностью Гол. Нар. Комітету а тымъ самымъ народу. — Цѣль еѣ повинна бути не фийтъ-борба, не конкуренція зъ истнующими часописями и не сухе морализоване, але голошене, пояс-

новане та практичне пристосовуване, водповідно до обставинъ американского жита, правдъ вѣры христіянско-католицкой. Розумѣеься такожъ, що повинна бути выдавана не на бизнессъ, але якъ можъ найдешевше а предплатниковъ певно знайде ся богато. Поки такъ издавництво у насъ появить ся, можнабы поручити нашому народови читане „Мисюнаря“, котрый выдають ОО. Василияне въ Жовквѣ, въ Галичинѣ. Ся выдѣне не лишень що дуже красне, богате въ рожнородно лектуру духовну, але притомъ незвычайно тале. За 60 ц. на рокъ достаетъ ся що мѣсяця одну книжочку разомъ зъ додаткомъ для милыхъ дѣтей.

Сю гадку поднѣсь яумысно на томъ мѣсци, чтобы нею заинтересувати такожъ ширшій загаль читателѣвъ „Свободы“. Може бути, что она спонукае другихъ Вч. Отцѣвъ нашихъ духовныхъ высказати свою гадку въ той справѣ а може и дехто зъ свѣтскихъ людей знайшовбы щось сказати. Интереснобы було почувти голоса духовныхъ и свѣтскихъ именно что до сихъ трехъ kwestій:

1) Чи не трафяло ся имъ чувти мѣжъ народомъ бажае не такой духовной газеты?

2) Якъ евентуально така газета, по ихъ думцѣ малабы выглядати, чтобы водповѣла духовнымъ потребамъ амер. Русинѣвъ?

и 3) Чи бажалибы собѣ, чтобы основанемъ такой часописи займивъ ся Гол. Нар. Комітетъ?

Для поясненя додамъ, что въ тарѣмъ Краю, въ Галичинѣ, Гол. Нар. Комітетъ есть властителемъ часописи „Ruthenische Revue“, котра друкуе ся у Вѣдни по вѣлецки а мѣ за цѣль познакомлювати заграницю зъ Русинами — ихъ житемъ, бытемъ, исторією. Такъ само могбы бути и Гол. Народ. Комітетъ въ Ам. властителемъ проектовой газеты духовной

Ansonia, Conn., 8-го Сѣчня, 1905.

о. Ал. Улицкій.

ДОПИСИ.

З Пѣтобург, Па.

В першій день нашихъ Різдвяныхъ свѣтъ вечеромъ, якъ було въ „Свободѣ“ оголошено, відбув ся вечерокъ зъ аматорскимъ представленемъ, декламациями и сѣпвомъ, в гали Пѣтобургской руской парадіі, на дохідъ місцевої школы и читальні в Миксиракс. Заразъ по сѣмій годинѣ зачались сходити люде и незабавомъ галѣ була такъ наповнена, что для браку місця многи мусѣли стояти.

Описѣя хор дѣтий під проводомъ місцевого дакоучителя відсѣпывав три пісни цілкомъ добре, за що зібрані нагородили его оплесками. Дѣвчинка Марія Костишакъ віддекламувала „Хлопчик сирота“. Добре приготовані аматори відиграли „Запоморочена“ сцену зъ сѣльского жита в Галичинѣ. Аматори были слѣдующі:

Гнат господарь, Михайло

Попель; Марія его жінка, Марія Завойска; Гаска ихъ дочка, Каролина Бандриска; Василь воякъ, Василь Проконикъ; Петрусь и Оленка, діти, Іан Котович и Марія Костюк.

Представлене випало вдоволяючо, всі аматори грали безъ блудів, але особливо заслугоуе на увагу М. Завойска в роли господинѣ, котра вразъ зъ дѣтьми Н. Котовичъ и М. Костюкъ відиграли свою роль знаменито. П. С. Пелеховичъ виступавъ два рази зъ декламациями Шевченковихъ стихівъ „Тополя“ и „Розрита могила“. Описѣя виступивъ собою кватеръ и відсѣпывавъ „Ой морозе морозеньку“ та „Ой іхали козаки“. В кватретѣ сѣмъ виступали: Із. Костюкъ, Т. Каськів, П. Яличко и Ст. Борейко. По кватретѣ виступивъ мішаний хор и відсѣпывавъ коляду „Стань Давиде“, а дѣвчинка Феня Лепакъ віддекламувала „Рідна мова“. Комедійку в однімъ актѣ „Дивне писемъ“ відиграли: Начальникъ громади, Мих. Турковский; листоношъ, Павло Карпневич и Зоня сирітка — дѣвчинка, Марія Криничикъ. „До молодіжи“ декламувавъ хлопець, Петро Каня. Потімъ в другій разъ виступивъ мішаний хор и відсѣпывавъ двѣ коляди: „Возсѣявй“ и „Новая радість“. „Смѣхованку старихъ паницѣ“ віддали: Анд. Гальчакъ, Иван Секула, и Яковъ Мудрякъ. На закінчене при сѣбіви „Вогъ Предвѣчний“ роздані были дѣтямъ дарунки.

Цілий той вечерокъ випавъ несподівано добре, а всі гості такъ місцеві якъ и позамісцеві чудовались и дуже были вдоволені, та каждый відійшовъ веселий домів, несучи зъ собою милый споминъ мило пережитого свѣтлого Різдвяного вечера. Що до вивченя гри акторівъ то заслуга найбільша місцевого свѣщеника о. Стефановича, котрий не мало положиъ труда, здоровья и кошту, аби заохотити молодіжъ до поступу в просвѣті и науці, а нагороду мае за то хоть такую, что его ширій трудъ не пішовъ на марне, але увінчавъ ся успіхомъ о чімъ на відбувшімъ ся вечерку каждый мігъ ся переконати. Що до

Попель; Марія его жінка, Марія Завойска; Гаска ихъ дочка, Каролина Бандриска; Василь воякъ, Василь Проконикъ; Петрусь и Оленка, діти, Іан Котович и Марія Костюк.

Представлене випало вдоволяючо, всі аматори грали безъ блудів, але особливо заслугоуе на увагу М. Завойска в роли господинѣ, котра вразъ зъ дѣтьми Н. Котовичъ и М. Костюкъ відиграли свою роль знаменито. П. С. Пелеховичъ виступавъ два рази зъ декламациями Шевченковихъ стихівъ „Тополя“ и „Розрита могила“. Описѣя виступивъ собою кватеръ и відсѣпывавъ „Ой морозе морозеньку“ та „Ой іхали козаки“. В кватретѣ сѣмъ виступали: Із. Костюкъ, Т. Каськів, П. Яличко и Ст. Борейко. По кватретѣ виступивъ мішаний хор и відсѣпывавъ коляду „Стань Давиде“, а дѣвчинка Феня Лепакъ віддекламувала „Рідна мова“. Комедійку в однімъ актѣ „Дивне писемъ“ відиграли: Начальникъ громади, Мих. Турковский; листоношъ, Павло Карпневич и Зоня сирітка — дѣвчинка, Марія Криничикъ. „До молодіжи“ декламувавъ хлопець, Петро Каня. Потімъ в другій разъ виступивъ мішаний хор и відсѣпывавъ двѣ коляди: „Возсѣявй“ и „Новая радість“. „Смѣхованку старихъ паницѣ“ віддали: Анд. Гальчакъ, Иван Секула, и Яковъ Мудрякъ. На закінчене при сѣбіви „Вогъ Предвѣчний“ роздані были дѣтямъ дарунки.

Цілий той вечерокъ випавъ несподівано добре, а всі гості такъ місцеві якъ и позамісцеві чудовались и дуже были вдоволені, та каждый відійшовъ веселий домів, несучи зъ собою милый споминъ мило пережитого свѣтлого Різдвяного вечера. Що до вивченя гри акторівъ то заслуга найбільша місцевого свѣщеника о. Стефановича, котрий не мало положиъ труда, здоровья и кошту, аби заохотити молодіжъ до поступу в просвѣті и науці, а нагороду мае за то хоть такую, что его ширій трудъ не пішовъ на марне, але увінчавъ ся успіхомъ о чімъ на відбувшімъ ся вечерку каждый мігъ ся переконати. Що до

Попель; Марія его жінка, Марія Завойска; Гаска ихъ дочка, Каролина Бандриска; Василь воякъ, Василь Проконикъ; Петрусь и Оленка, діти, Іан Котович и Марія Костюк.

Представлене випало вдоволяючо, всі аматори грали безъ блудів, але особливо заслугоуе на увагу М. Завойска в роли господинѣ, котра вразъ зъ дѣтьми Н. Котовичъ и М. Костюкъ відиграли свою роль знаменито. П. С. Пелеховичъ виступавъ два рази зъ декламациями Шевченковихъ стихівъ „Тополя“ и „Розрита могила“. Описѣя виступивъ собою кватеръ и відсѣпывавъ „Ой морозе морозеньку“ та „Ой іхали козаки“. В кватретѣ сѣмъ виступали: Із. Костюкъ, Т. Каськів, П. Яличко и Ст. Борейко. По кватретѣ виступивъ мішаний хор и відсѣпывавъ коляду „Стань Давиде“, а дѣвчинка Феня Лепакъ віддекламувала „Рідна мова“. Комедійку в однімъ актѣ „Дивне писемъ“ відиграли: Начальникъ громади, Мих. Турковский; листоношъ, Павло Карпневич и Зоня сирітка — дѣвчинка, Марія Криничикъ. „До молодіжи“ декламувавъ хлопець, Петро Каня. Потімъ в другій разъ виступивъ мішаний хор и відсѣпывавъ двѣ коляди: „Возсѣявй“ и „Новая радість“. „Смѣхованку старихъ паницѣ“ віддали: Анд. Гальчакъ, Иван Секула, и Яковъ Мудрякъ. На закінчене при сѣбіви „Вогъ Предвѣчний“ роздані были дѣтямъ дарунки.

Цілий той вечерокъ випавъ несподівано добре, а всі гості такъ місцеві якъ и позамісцеві чудовались и дуже были вдоволені, та каждый відійшовъ веселий домів, несучи зъ собою милый споминъ мило пережитого свѣтлого Різдвяного вечера. Що до вивченя гри акторівъ то заслуга найбільша місцевого свѣщеника о. Стефановича, котрий не мало положиъ труда, здоровья и кошту, аби заохотити молодіжъ до поступу в просвѣті и науці, а нагороду мае за то хоть такую, что его ширій трудъ не пішовъ на марне, але увінчавъ ся успіхомъ о чімъ на відбувшімъ ся вечерку каждый мігъ ся переконати. Що до

Попель; Марія его жінка, Марія Завойска; Гаска ихъ дочка, Каролина Бандриска; Василь воякъ, Василь Проконикъ; Петрусь и Оленка, діти, Іан Котович и Марія Костюк.

сѣпву, то Пѣтобургскій да-рохія може повеличатъ, бо ще такого не чула. Тутешный вивчений и арганізований хор якъ не е першій то певно оден зъ найпершихъ на американскій Руси.

Той поступъ видно від часу коли зъ краю прибувъ дакоучитель Ізидор Костюк, котрий видно не мало положиъ труда аби піднести и довести хор тутешний на той степень в якимъ тепер е. Вагалі нѣмѣ тутешні Русини рухають ся и інтресують ся тепер ліпше справами поважними, що видно зъ того, що на тімъ вечерку такъ громадно зібрались аби на тій новій и свободній вітчинѣ почувти красоту рідного слова, налюбъ ватись голосомъ чудової руской піснѣ, что то веселить думу и серце згріває.

Добре би було, чтобы и по другихъ русскихъ громадахъ где е интелігентні одиниці, згромадити гуртокъ молодіжи а в кількохъ вечерахъ можна научити штуки на сцену — а дохідъ зъ гри призначити на цѣль патриотичну: якъ Рускій Народный Фондъ, або на будову Руского театру в Галичинѣ, котрий якъ разъ тепер будуть у Львовѣ и то лашъ зі складокъ цілого Руского народа.

Компъ на вечерокъ зъ представлениемъ далеко меншій якъ пісѣля американской моды „Баль“ зъ музикою, бо ту коштуе 25 ц. а и 50 ц. найважше и то все, а користь в порівнаню зъ балемъ далеко більша, бо ту може щось смѣшного, цікавого и поучающего запамятати и научитись и веселий, здоров, спокійно вернути домів, підчасъ коли такой балъ, вступъ на галю коштуе то само, але то еще не все, бо звычайно на такихъ балахъ буває „зимне и горяче“, что то чоловіка холодитъ и згріває, а буває досыть випадків, що якъ загре то чоловікъ часомъ дістанеться до холодної. А о скільки більше потягне за собою кошту и ганьби, то не треба и згадувати, бо вже богато в той спосібъ практиковано.

М. С.

Памятайте на Рускій Нар. Фондъ

Читайте, що каже Дръ Ландессъ:

Я маю найбільшу практику въ Сполученыхъ Державахъ, Канадѣ, Мексикѣ и Полудневой Америкѣ.

Черезъ 20 лѣтъ я лѣчивъ Але сли можешъ бути вы-лѣченъ, я тебе вылѣчу

Лѣчу лишь лучини. Але и вылѣчую ихъ.

Вылѣчу каждый выпадокъ до якого ся возмъ.

Если е не до вылѣченя не беру ся до него.

Сли не можешъ бути вылѣченый, скажу тобѣ во-лѣчу безъ боли, не вздер-жую водѣ працѣ.

К 10

Що року лѣчу тысячѣ людей.

Роблю сотки операцій що мѣсяця.

Вылѣчу тя дома, сли не можешъ прійти до мене.

Памятай: Порада особиста або листовна даромъ.

Сли еси хорый зайди або напиши до

DR. LEONARD LANDES,
140 E. 22nd St., New York, N. Y.

„SVOBODA“

(LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 209 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished
on application.

Entered as second-class matter July 16
1903 at the post office at Scranton, Pa.
under the Act of Congress of March 3,
1879.

„Свобода“

часопис для руского народа въ
Америцѣ и органъ „Р. Н. Союза“,
выходить що тыждня въ Четверъ
и коштує:

Въ Америцѣ на 12 мѣсяцѣвъ... \$3.00
до старого краю на 12 мѣсяцѣвъ \$2.00
Въ Америцѣ на 6 мѣсяцѣвъ... \$1.00

Галчане можуть замовляти „Свободу“
черезъ Книгарню Шевченка ул. Чарнецького
26, Львівъ.

Оплатувати газету треба все-
гда зъ горы.

Грошѣ треба посылати въ режістрован-
омъ листѣ, або черезъ експресовый, або
аэропосталь money order (моне ордеръ). Мо-
ney order, то є картонку, котру достанете
вдѣль поштарю або агента на експресовомъ
офісѣ, пошлати намъ, бо безъ того мы не
можемъ грошей достати.

Адресъ:

„SVOBODA“

Box 353,

SCRANTON, PA.

Хто хоче, щобы его адресъ змі-
няти мусить подати намъ, кромѣ
нового, такожъ свой старый адресъ.

НОВЫЙ ПРОЕКТЪ.

Американська Русь бога-
та въ рожного рода проек-
ты. Въ отсѣмъ числѣ „Свобо-
ды“ нардукований такожъ
одень новый проектъ. Є се
проектъ о. Улицкого про
засноване руской христі-
янсько-католицкой духов-
ной часописи черезъ Голов-
ный Народный Комитетъ въ
Америцѣ.

Що американськимъ Ру-
синамъ здалася бы духовна
часопись — рѣчь певна,
але чи ся часопись повин-
на бути христіянсько-като-
лицка и чи Г. Н. Комитетъ
мавъ бы єѣ основати — се
друге питанє. Потреба та-
кой часописи випливає зъ
того, що американськы Ру-
сины живуть въ обставинахъ,
котры мусять вплива-
ти на нихъ дуже демора-
лізуєчо, а духовна часо-
пись булабы однимъ зъ
тихъ чинниківъ, якы бо-
дай въ части противдѣла-
либъ тому. На жалъ потре-
бу такой часописи народъ
дуже слабо відчуває, а ще
менше интересують ся ма-
бутъ тамъ самы священники.
Голосы на конвенції „Со-
юза“ и по декотрыхъ часо-
писяхъ, се або відгомонъ
того, що говорили люде
„більше вчений“, або уда-
вана побожність, на яку
ще й днесъ готовы лови-
тись деякы Русины мало-
арячы.

На нашъ поглядъ проек-
тована духовна часопись не
повинна бути спеціально
католицка, божъ американь-
скы Русины не є виключно
католиками. А що тутешній
Русины не мають ані од-

ной духовной часописи, то
мабутъ найлѣпше булобы,
еслибъ ся часопись була
загално христіянська, о-
перта на дусѣ любви, безъ
вѣякого сектантства, часо-
пись, яку бы мѣгъ однако-
во прочитати собі и вы-
нести зъ неѣ корасть и
Русинъ католикъ и право-
славный и протестантъ. Та-
ка часопись повинна бы
оминати всякы вѣроиспо-
вѣднй та церковно-догма-
тичнй споры и въ сей спо-
сѣбъ лучити духомъ христі-
янської любви всѣхъ Ру-
синѣвъ американьскыхъ безъ
огляду на ихъ вѣру, націо-
нальный, політичнй та другы
переконаня.

Такъ після нашого по-
гляду повинна бы выгляда-
ти руско-американьска ду-
ховна часопись.

Дотично сего чи Голов-
ный Народный Комитетъ
має зайняти основанемъ
проектываною о. Улицкимъ
часописи мусимо рѣшучо
сказати, що нѣ, а се задля
слѣдующихъ причинъ. Го-
ловный Народный Коми-
тетъ є комитетомъ рускимъ
народнымъ и тому має
передовсѣмъ займатись
справами народными а не
духовными. Друге, бу-
дучи Комитетомъ Рускимъ
Народнымъ вѣнъ не по-
виненъ братись за такы рѣ-
чи, котры вже хочбы сво-
єю назвою роблять рѣжни-
цю мѣжъ Русинами задля
ихъ вѣры. Вкѣнци Г. Нар.
Комитетъ не має покищо
на стѣлько грошей, щобы
поставити на тверды ноги
що йно почате дѣло (дока-
зомъ довгъ що тяжить на
домѣ Бурсы), отже якъ той
самъ Комитетъ може теперъ
забиратись до нового дѣла
вымагающого немало кош-
товъ, особливо на початокъ?
Намъ здає ся, що христіань-
ско-католицку духовну ча-
сопись можна заложити въ
далеко простѣйшій способъ
якъ при помочи „безгрѣш-
ного“ Нар. Комитету. Тажъ
въ Америцѣ маємо мѣжъ
Русинами понадъ 60 хри-
стіянсько-католицкихъ ду-
ховниківъ и понадъ 80 та-
кихъ же церковъ; а бра-
тѣвъ а товариствъ! Чомужъ
бы не відкликатись до
нихъ та до ихъ кишенѣ?
Аджеж если народъ, якъ
каже о. Улицкій, відчуває
такъ дуже потребу такой
часописи, то той самъ на-
родъ, що поставивъ стѣль-
ко церковъ и удержує свя-
щенниковъ, дяковъ, та поно-
сить всѣ другы кошты зъ
тѣмъ злученъ — певно схо-
че підперти таке конечне
и спасенне дѣло. Ну, а
священники певно такожъ
не зостануть позаду якъ
показує исторія „Церков-
ной Наука“ выдаваною у
горскими священниками, ны-
нѣшнй проектъ о. Улиц-
кого и деякы другы рѣчи.
А Народный Комитетъ не-
хай збѣтане собі на боцѣ;
вѣнъ кобы бувъ въ силѣ
выконати сю працю яку до
сей поры собі зазна-
чивъ.

Порѣвнанє „Ruthenische
Revue“ зъ проектованою
христіянсько-католицкою
часописею, думаю, зовсѣмъ
хибно и до переконаня не
трафить нѣкому.

На законченє ще два три
слова.

О. Улицкій каже, що ся
часопись мала бы голосити
Слово Боже, а намъ здає ся,
що хто хоче знати правдиве
Слово Боже не перекурене
и не затемнене всѣлякими
розумованями, на подкрѣ-
пленє свого вѣроисповѣда-
ня, той повиненъ звернутись
до Письма Святого и его
читати, въ нѣмъ поучати
ся. И намъ дуже дивно,
що о. Улицкій, після ко-
трого „Слово Боже, се ко-
рѣнь зъ котрого виростає
не тѣлько моральность на-
роду, але и правдивый па-
триотизмъ и всякій его до-
бробыть“, вмѣсто радити
людямъ читати Письмо Свя-
те, радить читати „Місіо-
нара“, фанатичну краєву
газетку. Се хіба якась по-
мылка, божъ не думаємо,
щобы о. Улицкій хотѣвъ
ставити слово реформова-
ныхъ отцѣвъ „Василіанъ“,
„Місіонара“, выспе вѣдъ
Слова Божого, якимъ ува-
жаєсь Святе Письмо. До-
тично „Свободы“ котру о.
Улицкій зволивъ въ свой
звѣсходительности тракту-
вати „рег погам“ и не
згадувати, треба сказати,
що „Свобода“ думала про
сю справу еще тодѣ, коли
о. Улицкого не було въ А-
мерицѣ. Фактомъ є, що въ
сѣй справѣ відносилась
„Свобода“ кѣлько разѣвъ
до деякихъ тутешнихъ свя-
щенниковъ зъ просьбою
о статѣ, правда не христі-
янсько-католицкій, про Пре-
непорочне Зачате и т. п.,
але о статѣ загално ду-
ховного змісту. Одны змов-
чали, иншы відказали, а
ще иншы приобѣщали пи-
сати, але на томъ и скон-
чилось.

Що до „Слова“, то рѣчь
має ся такъ. Покѣйный о.
Бончевскій полишивъ 500
доларѣвъ на популярне
просвѣтне издавництво
свѣтского змісту а не ду-
ховного. Що такъ справдѣ
було, се можуть посвѣдчи-
ти люде, що були при нѣмъ,
коли сей записъ бувъ ро-
блений, а именно о. Дми-
трѣвъ, Макаръ и я. Що
такъ дѣйсно було свѣдчить
далее и змістѣ тихъ кни-
жочокъ якы покѣйный на-
писавъ або выдавъ ще за
звого жита. Перевага ду-
ховной части въ „Словѣ“
черезъ три мѣсяцѣ підчасъ
выѣзду о. Макара до Евро-
пы була аномалією зъ о-
гляду на волю покѣйного,
а такожъ показала ся не-
практичною тому, що кни-
жочку яка не трактує о
одномъ предметѣ годѣ о
посля продати; рѣжнород-
ный матеріалъ можуть мѣ-
стити въ собі лишь выдав-
ництвѣ зъ большимъ чи-
словъ стальныхъ предлатни-
ковъ, якы не рефлектують
на продажу поодинокихъ
чисель. Що навить „буш-
менка зъ величезными бе-
драми“ могла образити чи-
сь релігійный або мораль-
ный почуваня — сего я нѣ-
коли не надѣявъ ся...

Отсѣхъ кѣлька слѣвъ до
статѣ про потребу духов-
ной часописи. Сподѣємось,
що у сѣй справѣ заберуть
слово и другы.

И. А.

Берѣть ся до биз- несу!

Грошѣ въ нынѣшнихъ
часахъ, се велика сила.
Безъ нихъ нидѣють пооди-
нокы люде або й цѣлы кля-
сы людей; про бракъ гро-
шей заснѣчуютъ ся и про-
падають неразъ найгарнѣй-
шй гадки та проекты; про
бракъ грошей цѣлы народы
не годны ити впередъ, але
жѣють и умирають въ тем-
нотѣ та нуждѣ. Се послѣд-
не є правдою, особливо о
Русинахъ, тому Русины по-
винны старати ся зарадити
сему лиху, дбати о се, що-
бы збѣлшити свой народ-
ный маєтокъ. Въ старѣмъ
краю на сѣмъ поли зробле-
но вже почини, зроблено
ихъ и тутъ въ Америцѣ,
але то все еще дуже мало.
Тому кличемо до нашихъ
Русинѣвъ: берѣть ся до биз-
несу. Правда, одному чо-
ловѣкови годѣ братись до
такой рѣчи, черезъ бракъ
достаточного капіталу и
конкуренцію зѣ старшими,
давнѣйше заложеными биз-
несами. Але чого не може
зробити одень чоловікъ, те
можетъ зробити бѣльше лю-
дей злученыхъ разомъ въ
спѣлку або громаду.

При доброй волѣ, розу-
мѣню справы и згодѣ, дѣло
таке почати и ввести въ
жите не такъ дуже тяжко.
При закладанку торговлѣ
треба отсѣхъ 3 рѣчей: ка-
піталу, честныхъ и разум-
ныхъ людей, котры бы нимъ
орудовати и покупнѣвъ або
костумерѣвъ. Тамъ де є
купка Русинѣвъ о капіталъ
не трудно, бо вѣнъ є, але
розпорощеный, спочиває
безъ корысти по куфрахъ,
банкахъ, або запитый въ
сѣнникахъ. Тожъ передо-
всѣмъ треба его злучити
разомъ, треба переконати
людей, що вмѣсто держати
грошѣ скочанъ, якы не при-
носять имъ жадной корысти
або дуже малу, лѣпше ихъ
дати до спѣлки на розпо-
чате бизнесу. Каждый спѣл-
никъ повиненъ дати до
спѣлки однакоу суму гро-
шей, примѣромъ 10 до 25
доларѣвъ, після ухвалы
спѣлки, и каждый повиненъ
мати въ нѣй лишь одень
голосъ. Хтожъ хоче дати до
спѣлки бѣльше грошей, той
повиненъ ихъ дати на 3 чи
4 процентъ (зновъ після
ухвалы спѣлки) а не якъ
удѣль або share. Если зпай-
дєсь досыть людей, котры
зрозумѣють вагу такой спѣл-
ки*), тогды треба постара-
тись о чартеръ и зачинати
работу.

До веденя такой спѣлки
треба разумныхъ и передо-
всѣмъ честныхъ людей. На
жалъ, при спѣлкахъ буває
часто такъ, що каждый хо-
тѣвъ бы робити въ „сторѣ“
безъ огляду на се, чи вѣнъ
способный до того або нѣ.
Буває и такъ, що такы

*) Щобы почати такую спѣлку на
се выстарчить 50 людей або и
менше. Если є на початку 50 лю-
дей а каждый дасть по \$10, то
се вже зробить суму \$500, и зъ
тѣмъ вже можна зачинати малый
бизнесъ такы якъ гресерня. Еслибъ
50 людей дало по 25 доларѣвъ
то се зробило бы суму \$1,250.
Вирѣчьмъ де є за мало людей, тамъ
можлобъ на початку допозичити
грошей братство або церква.

клеркъ не дбає о спѣлку
або кривдить єѣ, тому не
менше важнымъ вѣдъ капі-
талу є вѣдповѣднй чоло-
вѣкъ або люде до веденя
спѣлки. Такого чоловіка
повинны назначувати уряд-
ники спѣлки а не всѣ спѣл-
ники. Всѣ спѣльники
повинны выбирати лѣпш
урядниковъ, такихъ якъ
предсѣдатель, секретаръ,
касієрь, зѣ двоха вы-
дѣловыхъ и контролѣровъ.
Всѣ урядники, котры ма-
ють зъ спѣлковыми грѣшми
до работы, повинны дати
за себе бондъ, такъ само
якъ и тѣ, що роблять въ
сторѣ. Кожда спѣлка по-
винна мати такожъ свой
cash register.

Третою важною рѣчею,
яка доконче потрібна до
того щобы бизнесъ спѣлки
удавъ ся, є костюмеры.
Чоловѣкъ, що робить биз-
несъ на свою власну руку
має зъ тѣмъ великій кло-
пѣтъ, щобы достати кѣсту-
мерѣвъ. Деякы великы куп-
цѣ выдають щороку сотки
тысячъ доларѣвъ въ оголо-
шеняхъ, дарункахъ и т. п.,
щобы лишь стягнути до
себе костюмерѣвъ. Але
спѣлцѣ о костюмерѣвъ не
такъ тяжко, бо каждый
спѣльникъ будучи спѣвлас-
тителемъ даного бизнесу
є заразомъ и его кѣстуме-
ромъ а кромѣ того аген-
томъ бизнесу, що старає
ся позискати для спѣлки
новыхъ покупнѣвъ и черезъ
те збѣлшити зыскы спѣлки
а тѣмъ самимъ и свои. Дея-
кы спѣлковы сторы роблять
такъ, що каждому хто у
нихъ купує дають карточ-
ку на котрой написано за
яку суму товару вѣнъ ку-
пивъ а опѣсля вымѣнюють
сѣ карточки на товаръ або
дають дарунки або выпла-
чуютъ певный процентъ,
розумѣє ся, все те вѣдпо-
вѣдно до того скѣлько хто
спѣлцѣ давъ заробити.

Наконецъ не маловаж-
нымъ є и те, щобы рахун-
ки вѣсти якъ найточнѣйше
и спѣльникамъ выплачува-
ти ихъ заробокъ якъ най-
частѣйше, найлѣпше що
пѣвъ року.

Таке спѣлки мѣжъ аме-
риканьскими Русинами є
уже въ Шамокинѣ, Мт. Кар-
мель, Йонкерсѣ. Мейфілдѣ,
Олифантѣ и де инде. Всѣ
они гарно розвивають ся,
а недавно заложена спѣл-
ка въ Олифантѣ робить вже
теперь \$3000 доларѣвъ биз-
несу на мѣсяцѣ. А все те
що могли зробити Русины
на другихъ плейзахъ мо-
жете зробити и вы, всѣ
другы Русины американь-
скы.

Треба тѣлько подумати, о
тѣмъ троха, поговорити зъ
другими и взяти ся зъ вѣ-
року та енергією до працѣ.
Особливо на братскихъ мѣ-
тингахъ, на котрыхъ схо-
дитъ ся бѣльше людей, є
добра нагода бесѣдувати
про такую справу, такожъ
по читальняхъ та другихъ
зборахъ.

Яка зъ того корысть хочъ
бы такы бизнесъ и заложє-
но? — спытаєте. Корысть
така, що люде достають
все таньше, бо хочбы пла-
тили за товаръ те саме, що
въ другихъ сторахъ, то од-

накы зыскамъ дѣлять ся и
могутъ его ужити на щось
другого, примѣромъ на лѣ-
пше жите, на купленє
книжки и т. п., а еслибы
спѣлки не було, тодѣ они
того зыску не достали бы,
але вѣнъ пошловъ бы у чу-
жй кишенѣ. Корысть зъ та-
кой спѣлки є ще така, що
люде гуртують ся разомъ,
еднають ся а не дѣлять, и
начинаючи вѣдъ малого мо-
гутъ опѣсля взятись и до
большыхъ підиринятій та-
кожъ спѣльными силами.
Вкѣнци корысть може бути
ще така, що часть зыску,
якы пошловъ бы до чужой
кишенѣ, спѣльники могутъ
обернути на якусь гарну
мѣсцеву або народну цѣль
безъ „оскорбленя“ своєи
кишенѣ. Тожъ до дѣла Бра-
тя! Берѣть ся до бизнесу.
Нехай въ сѣмъ 1905 роцѣ
стане бодай 10 новыхъ ру-
скихъ спѣлковыхъ сторѣвъ!
Ол.

3 Fort William.

Хвальна Редакціє!

На лучъ Різвяноі зорі
пробудили ся і наші края-
ни, що тѣлько їх перейшло
наперед і в зад а ніхто ся
не споміг на якусь хотьби
найменшу організацію.

Несподівано перед Різ-
вдом зібрало ся нас кіль-
кох и заложилисьмо руску
читальню і касу хорих і
сподіємо ся, що в най-
близшій часі, споможемо
ся заложити брацтво і Со-
юз. Але біда з нашими
людьми все трудно бо, пред-
ставляй ему всео як в най-
красшій сьвітлі то все кож-
дий стискає плечима и на-
рікає, що не годен з нашими
людьми нічо зробити а
сам не рушить ся з місця.
Але ми помимо того, не у-
важали на лінюків, заложи-
лисьмо читальню і касу хо-
рих, вибрали комітет и у-
хвалили статут, котрий зву-
чить як слідує:

1) До Рускої Читальні
можуть належати: щирі па-
триоти Русин чи Русинка
радикального духа;

2) не має ся приймати
тих, котрі були в старім
краю хрунями, або зрадни-
ками рускої парті;

3) ціль Читальні поліп-
шенє, бутя народу руско-
го, утримати читальню, ка-
су хорих, заводити спілки
і брацтва, давати аматор-
скі представленя і забави;

4) маєток Читальні має
бути обернений на закупно
часописей радикальних, кни-
жок наукових, історичних
а меньше байочних;

5) если бувші члени ле-
забирають ся то їх вклад-
ки мають позістати нети-
кальні для наслідників.

Виділ Читальні:

Гол. члнт. Семко Сас, заст.
чит. Андрій Войко, касієри:
Іван Остап і Т. Лисович,
секр. Микола Свій, комісія
ревізійна: М. Бригадир, М.
Ладубець, Ів. Кустяк.

Я дякую зі своєї сторо-
ни всім членам за їх при-
хильність, що они чей вже
раз зачали організувати ся
і єсть надія, що з малень-
кого може прийти і до біль-
шого організації за що їм
всім честь і слава.

Микола Ваган.

Що чувати вь свѣтѣ.

Зъ Петербурга доносять, що князь Святополкъ Мірскій, котрый хотѣвъ завести вь державѣ деякі реформи, зъєднавъ собѣ черезъ те неприхильность царя и его окруженія, и черезъ те мусѣвъ уступити зб свого становища міністра внутрѣшнихъ справъ. Царь приймивъ резигнацію кн. Мірского а на его мѣсце именовавъ министромъ Віттого. А позаякь Вітте є теперь предсѣдателемъ міністеріальнои рады, отже буде мати вь своихъ рукахъ власть, яку мавъ передъ нимъ Лѳоріс Меніковъ, за часовъ переслѣдуванія нігілістівъ вь Росіи, коли сидѣвъ на престолѣ царь Александеръ II. Князь Мірскій вже зъ самого початку занадто явно признававъ ся до лібераловъ и державъ ся ихъ засадъ а передовѣмъ занадто бувъ прихильнимъ поступовымъ домаганямъ ся земствъ и се його подкочало. Такожъ и Віттому приписували ліберальні склонности и уважано його за приклонника змаганъ князя Мірского. Доперва на послѣдній конференції міністрівъ проти всякого ожаданія, виступивъ вонъ проти міністра справъ внутрѣшнихъ а вь оборонѣ старого порадку вь Росіи, и черезъ те зъєднавъ собѣ повне довірѣ царя, збравъ коло себе консервативныхъ князівъ и архикнязівъ, и поваливъ вь сей спосібъ князя Мірского, за котрымъ хіба стоявъ оденъ народъ, що домагаєсь конституції. Князь Мірскій хоробро боронивъ своихъ гадокъ и поглядівъ, але назадняпкихъ магнатівъ не мѳгъ переконати, и мусѣвъ уступити. Вь кождомъ разѣ, хочъ и Вітте консерватистъ всежъ таки цѣлкомъ вонъ не подобный до замордованого Плевого.

Зъ Лондону доносять зъ цѣлкомъ певного жерела, що на півостровѣ балканскомъ заносить ся на войну мѣжъ Туреччиною а Болгарією. Болгарске и турецке правительство готовлять ся на всякій евентуальности. Обѣ державы закупувають великі масы оружія и амуніції. До Сальоніки прибувають кождого дня рекруты зъ Малои Азії, котрыхъ Турки приучують до военнои служби. Зъ кождымъ днемъ зрастають болгарскій и грецкій банды уоруженыхъ повстанцівъ вь Македоніи и числомъ и силою дуже неюкоять безрадныхъ Турківъ. Кажуть, що на весну приїде до дуже кровавой войны мѣжъ Македонцями а Турками. Але больше правдоподобне є се, що європейскій державы вглянуть вь причины спору Болгаріи зъ Туреччиною, и не позволятъ имъ бати ся.

Война на Далекѳмъ Сходѣ.

Телеграммы.

Токіо 8 сѣчня. Японці взяли до неволѣ вь Портѣ Артура 878 офіцировъ и 23 481 жовняровъ. Вь російскій неволѣ вь Портѣ Артура було 104 Японцівъ, котрі всѣ збстали выпущені на волю. Шпиталѣ вь здобутій крѣпости находили ся вь далеко лѣпшомъ станѣ, якъ се Японці припускали. Такожъ було подостаткомъ всякихъ лѣкарствъ. Генер. Стесель сказавъ, що облога вьзяла цѣлкомъ иншій оборотъ вѳдъ хвилѣ, коли Японці зачали уживати 11 дальнои арматы. Про поражение Куропаткина выразивъ ся ген. Стесель зъ великимъ здивованемъ, а такожъ зазначивъ, що їзда вхѳднои російскіи флѳоты на мѣсце войны є цѣлкомъ непотрѣбна и безхосенна. Ген. Стесель и другі російскіи офіцеры вразъ зб своими родинами, разомъ около 1000 особъ, поїдуть 11 сѣчня до Нагасакі. Недалеко Гаїченгъ заатаковавъ російскій полкъ японскій позиції, однакъ збоставъ вѳдпертый. Такъ само збоставъ вѳдпертый атакъ російскіи артилеріи на Японцівъ. Японскій цѣсарь зложивъ гратуляцію ген. Ногіи адм. Того при нагодѣ здобути Порту Артура. По причинѣ упадку Порту Артура, панує вь Японіи незвычайно радѳсний настрѳй. Зъ того хоче скористати японскє правительство, и затагнути нову внутрѣшну позичку на кошта военни вь сумѣ 100 миліонѳвъ єновъ.

Японці хотять вь Портѣ Артура заложити стацію корабельну, на чолѣ котрои стане віцеадміралъ Шібама. Адміралъ Того буде боронити пристань вѳдъ стороны моря. Вь Портѣ Артура буде стояти лишъ малій війсковий гарнізонъ.

Шайнгай 8. Тысячъ російскихъ добровольцѣвъ зъ Порту Артура, котрі теперь находятъ ся вь Портѣ Дальномъ, тими днями переїдуть до Чіфу, вѳдтакъ до Шангаю, а зъ вѳдси моремъ до Европы.

Японскій военный корабль очищаютъ Жѳвте море вѳдъ подѳземныхъ минъ.

Токіо 9. Зъ достовѣрныхъ жерелъ доносять, що жервѣсна сила гарнізону Порту Артура выносила 38 до 40 тысячъ людей. Зъ того згинуло вь битвахъ або вь наслѣдѳкъ слабости 10 тысячъ. Ген. Фоксъ и колыкохъ иншихъ офіцеровъ не хотѣли дати слова чести, що не будутъ брати участи вь ведучѳй ся войнѣ, и тому лишають ся вь японскѳй неволѣ ажъ до покѳнченя войны. Японці приняли єю вѳдомѳсть зъ великимъ подивомъ для російскихъ офіцировъ.

Японскій ген. Тсумода, котрый по здачѣ Порту Артура першій говоривъ зъ ген. Стесельомъ, оповѣдає про ту розмову що слѣдує: Найперше запитавъ ся ген. Стесель, що дѣє ся зъ Кур-

ропаткинѳмъ, вѳдъ котрого послѣдну вѳдѳмѳсть мавъ 6 жовтня. Тогдѣ доносилъ Куропаткинъ, що їде на помѳчь Портову Артура. Дальше говоривъ Стесель, що за часъ цѣлои облоги мавъ способѳности доволѣ пересѣдчити ся о незвычайной хоробрѳсти Японцівъ. Вонъ є той гадки, що еслибы Росіянє знали способѳности и хоробрѳсть Японцівъ передъ розпочатемъ войны, такъ добре якъ теперь знаютъ, то певно до той войны нѣколи бы не прийшло. Вонъ самъ по-знаєъ Японцівъ подчасъ войны зъ Китайцями, а вже найлѣпше пѳзнаєъ ихъ надлюдску вѳдвагу и вытревало-сть подчасъ облоги. Що до своей особы, сказавъ ген. Стесель, що теперь, коли бравъ участъ вь трѳхъ войнахъ, турецкѳй, китайскѳй и теперѣшній, и у всѣхъ тыхъ войнахъ бувъ раненый, то вже досить прислуживъ ся вѳтчявѣ и царєви и має повне право вѳдсунути ся вѳдъ публичного жита и вь супокѳю вѳдпочати по трудахъ.

Париж 9. Доносять тутъ, що японскє правительство повѣдомило Чілі, що если они сирѳдадутъ Росіянѳмъ кораблѣ, то Японці будутъ острѣлювати ихъ портъ. Таке саме повѣдомленє послала Японці и до Аргентины.

Париж 9. Нынѣ рано зббрала ся тутъ комісія мѣжварѳдна, чтобы залагодити спѳръ мѣжъ Росією а Англією. Предсѣдателемъ выбрано французского адмірала Фурніра. Наряды будутъ вѳдбывати ся при замкнєныхъ дверяхъ, вступъ дозволенъ лишъ пѣтьомъ корреспондентамъ, котрыхъ державы суть вь той комісії заступлені.

Петербург 9. Одень російскій пасатель, котый недавно повернувъ зъ поля войны, пишє, що причиною безчиности обѳхъ армій є те, що такъ Японці, якъ и Росіянє суть дуже добре укрѣплені, а жадна сторона не хоче зачинати битвы, чтобы не ваносити безчи-слєнныхъ жертвъ. Ген. Куропаткинъ сказавъ, що до битвы не приїде скорше, ажъ на весну, коли пустить морозъ. Вѳйско є дуже змучєне войною и безустанно домагає ся єи кѳнца.

Портъ Артуръ 10. Одна зъ минъ вь крѣпѳсти неспѳдѣвано експлѳдувала, причѳмъ згинуло больше якъ 20 особъ.

Токіо 10. Адміралъ Вирєвъ и ген. Нікітинъ и Бяїлє не хотѣли дати слова чести, що вже не будутъ брати участи вь теперѣшній войнѣ и тому они збстають ся вь японскѳй неволѣ. Слово чести, що не будутъ брати участи вь ведучѳй ся войнѣ, дали слѣдуючій російскій генералъ и офіцеры: Генер. Стесель, ген. майоръ: Рєсѣ, Радєнъ, и Костінковъ: адміралы: князь Ухтомскій, Грегоровичъ, Ростілінскій и шефъ инженеріи Ріндебакъ.

Вь заливѣ Порту Артура знайдєно 395 російскихъ подводныхъ минъ, котрі те-

перь вышукують японскій кораблѣ военни.

Петербург 10. Російскій часописи, по упадку Порту Артура, наклекують російскє правительство, чтобы оно достаточно сильно забезпечило Владивостокъ, бо теперь нѣхто не може запевнити, чи Японці не зламѳють ся на него. Справдѣ портъ владивостокскій не має великой вартѳсти, але за те вь его околїцѣ находятъ ся величєзній мінеральні скарбы, котрі могутъ представляти для Японцівъ велику вартѳсть.

Берлинъ 10. Нѣмецкій цѣсарь Вильгельмъ удѣливъ ген. Стесєлєви и Ногіи ордеры заслуги за хоробрѳсть, яку показали подчасъ здобуваня и обороны Порту Артура. Цѣсарь Вильгельмъ звернувъ ся до царя и до мікада зъ просьбою, чтобы они позволили своимъ генераламъ при-имити вѳдъ него ордеры заслуги.

Париж 11. Адміралъ Дубассовъ, російскій членъ мѣжварѳднои комісії вь Парижі заявивъ, що гѳдный и достойный миръ мѣжъ Росією а Японѳмъ є можливый. Ся заява російского адмірала, котрый шоїно приїхавъ зъ Петербурга и знає якій тамъ вѣтеръ вѣє вь министерствѣ войны, є дуже інтерєсна, тому, що недавно всѣ російскій часописи писали и така була пануюча опінія, що Росія лишъ тогдѣ заключитъ миръ коли побѣдитъ Японцівъ. Отже хто знає, чи се вже не конєць войнѣ, чи не приступлять Росіянє до заключєня мира зъ Японѳмъ.

Лондонъ 11. Доносять тутъ зъ Одєссы, що одень тамѳшний полкъ мавъ вѳдѣхати на поле войны дня 18. сѣчня. Тимчасѳмъ на-опѣвъ новый розказъ, що полкъ той вѳдѣде доперва 12. лютого. А вь загалѣ ходитъ чутка, що той полкъ цѣлкомъ вже не буде бачивъ поля войны.

Петербург 11. Петербургскій митрополитъ мавъ вчера проповѣдь вь царскѳй каплицѣ вь „Царскѳмъ Селѣ“. Вь проповѣди той порѳвнавъ вѳнъ миръ евангєльскій зъ мирѳмъ свѣта и проповѣдь свою закончивъ словами, зверненными до царя: Най Богъ милостивый дасть скоро покѳнчитъ єю войну. Най Богъ милостивый позволитъ чтобы небєснє посланництво мира глѳбше и глѳбше дѳсталось вь сєрця людскіи, а чтобы вь слѣдъ за тымъ устали всякій борбы на свѣтѣ.

Своего часу, сейчасъ по упадку Порту Артура ро-зѳйшлась тутъ чутка, що флѳота Рождєственского збстане скрѣплєна утворєнємъ трєтєи флѳоты.

Владивостокъ 11. Адміралъ Скрыдловъ, командантъ тутєшної російскѳй флѳоты збоставъ завѳзванный до Петербурга.

Берлинъ 12. Доносять тутъ зъ Мукдену, що послѣ російскихъ розвѣдѳвъ, японскє армія, котра стоить напрѳтавъ ген. Кур-

паткина, дѳстала теперь зъ пѳдъ Портъ Артура 368 обляжничихъ арматъ и 32 тысячѣ пѣхѳтинцѣвъ. Разомъ має теперь маршалокъ пильный Ояма 388 тысячѣ вѳйска и 1245 арматъ.

Токіо 12. Якъ доносить ген. Ногі, здѳбули Японці вь Портѣ Артура 546 арматъ, 82.670 набоѣвъ, 30 тысячѣ кїльѳ пороху и пѳвтрєтя миліона патронѳвъ до гверѳвъ. Первѣсна сила Росіянъ вь Портѣ Артура выносила около 50 тысячѣ вѳйска.

Генералъ Стесель зъ родиною, и ген. Рейсѣ, Фокъ и Смірновъ переїхали нынѣ до Дального, а зъ вѳдси удадутъ ся вь субботу до Нагасакі.

Вашінгтонъ 12. Прибувъ тутъ до японскѳи амбасады списъ, що здѳбули Японці вь Портѣ Артура. Списъ сей обнимаетъ: 59 фортѳвъ, 546 арматъ, а помѣжъ ними 54 тяжкихъ, 149 сєреднихъ, 343 легкого калїбру: 69 тысячѣ фунтѳвъ пороху, 32.252 гверѳвъ, 1920 конєй, пять кораблѣвъ военныхъ, крѳмъ „Севастополь“, котрый цѣлкомъ затопленый, два кружляки, 14 торпєдовѣцѣвъ, дєсятъ парѳходѳвъ, и 35 меньшихъ парѳходѳвъ, баркасъ и т. д. Всѣ ті кораблѣ находятъ ся вь досить добрѳмъ станѣ, треба лишє дєщо понаправляти а будутъ они добрі до ужитку.

Петербург 12. Ген. Стесель тому зъобязавъ ся словомъ чести, що не буде брати участи вь войнѣ, чтобы мѳгъ поступити послѣ бажаня царя, и особисто йому представити цѣлу облогу. Про битвы морскіи пѳдъ Портѳмъ Артура розкаже царєви адміралъ Дашинскій. Єще не порѣшено, куда поїде ген. Стесель до Росіи. Правдоподобно поїде черезъ Марсилію вь Франції, де Французы подадутъ йому золоту шпату, вѳдтакъ поїде черезъ Берлинъ, де цѣсарь нѣмецкій вручитъ йому ордеръ заслуги. Можливє такожъ є, що Стесель поїде впрѳстъ до Росіи, чтобы найперше здати справѳзданє царєви. Если отже поїде Стесель черезъ Росію, то буде принимаемый торжєственнѳ по всѣхъ мѣстахъ Росіи.

Токіо 13. Російскє кавалєрія старала ся пѳдъ Ліаоянѳмъ зніщити японскє желѣзну дорогу, чтобы вь сей спосѳбъ не допустити, абы японскій вѳйска зъ пѳдъ Порту Артура могли скрѣпити армію Оямы. Недалеко Тангмазасѣ напали вь четвєрь чѳтыри швадрѳны російскѳи конницѣ на одну швадрѳну Японцівъ. Однакъ Японцямъ наспѣла пѳдмога, и Росіянє збстали вѳдперті. Другій вѳддѣлъ козакѳвъ дѳставъ ся ажъ до желѣзної дороги мѣжъ Аншантємъ а Гаї-Чунга, и зніщивъ кавалѳкѣ дороги, але Японці сейчасъ се направили. Вь сєреду 2000 козакѳвъ напало на Нючангъ. Японці зразу пофнули ся,

але дѳставши пѳдмогу, вѳдперли Росіянѣ.

Токіо 13. Коли ген. Стесель пращавъ ся зъ російскимъ вѳйскомъ вь Портѣ Артура, поднимѳвъ офіцерамъ и жовнярамъ за хорѳбру оборѳну, и сказавъ, що услѳва здѣчѣ, які предлѳжили Японці, уважає ся дуже догѳдный, и що вѳнъ нѣколи того не надѣявъ ся. Вь кѳнци додавъ, що цѣлковиту вѳдвѣчалѳсть за передвчасну здачу Порту Артура бере на себе.

Петербург 13. Доходять вѣсти, що царь приймивъ резигнацію князя Святополка Мірского, и на єго мѣсце именовавъ Ваттога. Інші вѣсти доносять, що мѣсце князя Мірского має зняти князь Оболенскій, губернаторъ Фінляндіи.

НАДѳСЛАНЄ.

Зъ Олифантѣ. Па.

Вь Вѳвторѳкѣ дня 10-го Сѣчня ходивъ православный священникъ по домахъ намовляти людей, чтобы приставали на православну вѣру. Говоривъ такожъ що будутъ мати посвяченє и чтобы кождый пошѳвъ на то посвяченє. Казавъ що хто хоче тримати руску вѣру, той повинєнъ ся дати єму записати. Такъ само обѣцявъ, що єще буде по домахъ ходити. Треба знати, що мѣжъ тутєшными православными нема ані одного правдивѳго Москаля, але самій бувшій уніаты зъ Галичини и Угорщины. Тѳ зъ того людє ся гнѣвають, що той священникъ ходитъ по домахъ и людей бунтує. Крѳмъ него ходять по домахъ намовляти на православіє такожъ Мих. Курила, бо каже, що то єсть лишъ одна справедлива вѣра. Не думаємо однакъ, чтобы які людє дали ся имъ збаламѳтити, тай є ихъ дуже малєнько, такъ що еслибъ имъ Синодъ не помагавъ, то они нѣякъ не булибъ гѳдній у-тримати цєркви. А. Р.

Памяти о. Антона Бончевского!

В двѳлїтну річницѳу смєрти покійного патріѳта-євѳнгєлика вѳдбудуть ся поминки вь Northampton, Ра. дня 25 го с. м. Сл. Вожаѳ о год. 10 рано. Прошу ѳѳ Товаришѣвъ покійного не відказатисѣ від участи вь тїмъ нашимъ вельми сумѣмъ євѳятї.

о. Нєсторъ Дамієрия.

На продажъ

168 акрова фарма, зъ того 40 акрѳвъ пѳдъ управѳю, рєшта пасѳвиско и твердїй лѣсѣ. Черезъ фарму перєпливає рѣка. До фармы належить садъ, два домы, одєнь зъ 9 а другій зъ 3 комнатами, кузня, велика сѣяна, що змѣститѣ 7 конєй, 7 корѳвъ и 50 овецѣ, плуги, борѳны, 2 возы, 2 санєй, колтївєйторъ, грабарка, живѳярка, млынокъ и другі знаряды господарскіи. Фарма вѳддалєна 29 миль вѳдъ Скрєнтѳнъ, 9 миль вѳдъ желѣзницѣ, 2 1/2 миль вѳдъ почты.

Цѣна \$3.000, половина готовѳкою, рєшта на сплату на 5 процєнтѣ. Хтобы хотѣвъ видѣти або купити єю фарму, звѳлїть зголѳсєтисѣ до редакції „Свѳбѳда“, 209 Linden Str., Scranton, Pa.

СПРАВЫ „СОЮЗА“.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на рік 1904-1906

- Головний
председатель

Головний
секретарь

Головний
касирь
- КОНСТ КИРЧОВЬ,
140 Essex Str.
Jersey City, N. J.

С. ЯДЛОВСКИЙ
Box 76,
Jersey City, N. J.

АЛЕК. ШАРШОНЬ,
524 Pine & Franklin St.
Shamokin, Pa.

Ихъ вступники:
Место-председатель.....С. Митренко
OLYRHANT, PA.

Заст. секретаря.....Йос. Кульчакский
BALTIMORE, M. D.

Заст. касира.....А. Яковичъ
MC ADON, PA.

Радий:
А. Валевский.....St. Louis, Mo
А. Семановичъ.....Trauger, Pa
Ник. Дембицкий.....Mahanoу Pine Pa.
Б. Кобачъ.....Olyphant, Pa.
А. Сорока.....Plymouth, Pa
Иванъ Паралакъ.....Terryville, Conn.

Ихъ вступники:
Ив. Сенько.....Jessup, Pa.
Ив. Писаняно.....Mc Adoo, Pa
Ник. Домбровский.....Eleanor, Pa.

Контрольные комитет:
О. А. Улицкий.....Ansonia, Conn.
Мих. Турковский.....McKees Rocks, Pa.
Ив. Воргачъ.....Mt. Carmel, Pa

Головний организаторъ
о. Н. Подгорецкий, box 31, Jersey City, N. J.

ДО ВѢДОМОСТИ СЕКРЕТАРЬ „СОЮЗА“.

Поважаний П. Секретарь! Прошу сообще се запомнати разъ на все, что

1) при каждой змінѣ важной адресы або коли выбраный новый секретарь треба по се сейчасъ повѣдомити головного касира;

2) все квити, котры высилаю разомъ зъ чекомъ до подпису посмертной або надзвычайной записки не затримувати при собі по 3 мѣсяцѣ, але сейчасъ вѣдсилати до редакци „Свободы“ до оголошеня. Квити тй год. Урядъ мусить переховувати. Здоровлю васъ всехъ и остаю зъ поважанемъ

Алексій Шаршонь,
гол. касирь Р. Н. Союза.

ПОСМЕРТНІЙ ВѢСТИ.

ЛЕВЦЫКІЙ МИХАИЛЬ,
членъ Р. Н. Союза, вѣд. 33 Northampton, Pa., упокоивъ ся 2-го Января б. р. Небощикъ похоронивъ зъ Галичины, села Вишки Камѣнка Струминова.

КАНТОРЪ МАКАРИЙ,
членъ Р. Н. Союза, вѣд. 3 Olyphant, Pa., упокоивъ ся 24-го Грудня 1904 р. Небощикъ похоронивъ зъ Угорщины, села Кичковецъ Шарошь.

СТАВИСКА ДОМИЦЕЛЯ,
жена Ивана, члена Р. Н. Союза, вѣд. 26 Belle Vernon, Pa., упокоивъ ся 13-го Декабря 1904 року.

Вѣчная память!

Рухъ

въ вѣдѣлахъ Р. Н. С.

зъ СКАТДЕЙЛЬ, ПА.

Мітинги тутешного братства св. Йоана Хрест. и Союза будутъ всегда вѣдбуватися въ першу Недѣлю по 15-омъ каждого мѣсяца. Слѣдующій мітингъ вѣдбуде ся дня 21 Января 1905. Будемо на нѣмъ принимати новыхъ членѣвъ безъ вступного до братства и до Союза; тому просимо всехъ Русинѣвъ тутешныхъ и зъ околици, чтобы ся на сей нашъ мітингъ зголосили и до

насъ приступили, бо така спосѣбность не скоро имъ ся трафитъ. Р. Н. Союзъ платитъ 600 долларѣвъ посмертного, 300 долларѣвъ за жену и другъ записки.

Гр. Коваль, секретарь.

БРАТСТВО

св. Петра и Павла въ Гленъ Лайонъ. Па. вѣдѣлъ Союза 27, буде принимати новыхъ членѣвъ въ Январу и Февруару 1905 за повѣ вступного.

Павло Капещъ, секретарь.

БРАТСТВО

св. Володимира въ Елизабетъ. Н. Дж. вѣдѣлъ Союза 65, буде принимати новыхъ членѣвъ въ Январу 1905 р. безъ вступного. Мітинги вѣдбувають ся всегда въ першу Недѣлю по 15-омъ каждого мѣсяца въ нѣмецкойгали John Fluger, на Вашингтонъ Евеню, Елизабетъ, Н. Дж.

Андрій Являкъ, секр.

БРАТЯ РУСИНИ!

Якъ вѣдомо вамъ, в Тинюл, Ра. заложено братство св. О. Николая, вѣддѣл Союза 92, тож шкода вамъ приставати до чужихъ, якъ польскихъ або словенскихъ, якъ се було до сего часу. Каждый Русин в Тейлор, Па. (галицкий чи угорский) повиненъ належати до бр. св. О. Николая. Вступине тилько 25 цнт. а мѣсячне 50 цнт., за то каждый членъ в часі хороби дѣстае \$5.00 на тиждень. В мѣсяцъ Січню будемо принимати новыхъ членѣвъ безъ вступного.

Й. Сенько, місц. секретарь.

БРАТСТВО

св. Йоанна Христителя вѣдѣлъ 62, въ Монесентъ, Па., буде принимати новыхъ членѣвъ безъ вступного въ мѣсяцъ сѣчню 1905 р. Запрашаемо всехъ Русинѣвъ зъ той околици: приступайте численно до братства и Союза, бо не знаете что васъ чекае, смерть чи калѣцтво.

Якимъ Цимбала,
секретарь Союза.

БРАТСТВО

св. пророка Іліи, вѣдѣлъ Союза 28, въ Маһаноу Ріпне, Ра. дае до вѣдомости всехъ Русинѣвъ живущихъ на долині вѣдъ Ashland ажъ по Mahanoу City, Ра., що въ мѣсяцѣхъ Январу и Февруару 1905 р. буде принимати новыхъ членѣвъ безъ вступного. Мітинги вѣдбувають ся въ каждую Недѣлю по першомъ.

Гаврило Сопко, предс.,
Иванъ Пустельникъ, секр.

ПОВІДОМЛЯЮ

членѣвъ бр. св. Володимира вѣддѣл Союза 108, в Нью Йорку, що з причини балю, братство буде отримувати мітинги дня 21 Января въ субботу вечеръ точно о годинѣ 8-ій. Проситъ ся всіхъ членѣвъ, чтобы зволити прийти на той мітингъ бо буде ся избирати балевый комитетъ, на 414 E. 5 Str.

Антонъ Шеремета секретарь.

НОВЫЙ УРЯДЪ

братства св. Йоана Христителя въ Монесентъ, Па., с слѣдующій: Юліанъ Малютичъ председатель, Данько Федорчакъ секретарь братства, Якимъ Цимбала секретарь Союза, Иванъ Феданъ касирь, Федько Бахоръ дверникъ.

БРАТСТВО

св. Арх. Михаила, въ Биверъ Медоузъ, Па., вѣдѣлъ Союза 95, выбрало на мітингъ дня 1 Сѣчня слѣдующій новый урядъ: Якимъ Прислоский, председатель, Алек. Хованецъ, заступникъ, Андрій Савка, секретарь, Вол. Шипулка за-

писникъ, Ант. Солтисъ, касирь, Ант. Ленъ и Мих. Баранъ, дозорцѣ касы, Андр. Чирлянский капітанъ, Ф. Гаречманъ, хорунжий, Данько Савка и Алекс. Хованецъ, дозорцѣ хорыхъ и Павло Псгракъ, дверникъ. Все письма въ справѣ братства треба адресувати на руки секретаря:

Andrew Sawka,
Box 16, Beaver Meadows, Pa.

Зъ Auburn, N. Y.

Братство св. О. Н. вѣдѣлъ Союза 38, на мітингу дня 8-го Января 1905 р. выбрало слѣдующій урядъ: Михаилъ Полянскій, председатель, Демянъ Намѣсникъ, заступникъ, Василь Базарникъ, секретарь, Иванъ Патель, заступникъ, Иванъ Стець, касирь, Иванъ Тиханичъ, заступникъ, Теодоръ Ротко, Стефанъ Горошакъ и Василь Росинко, контролеры, Прокопъ Ткачъ и Петро Росинко, дозорцѣ хорыхъ, Михаилъ Яблонскій и Тимко Млинарчикъ, капітаны, Гриць Фесю и Стефанъ Стець до фаны.

ДНЯ 25 го Дец. 1904 р. утримувало бр. св. Пророка Іліи вѣд. 40, въ Скентонъ, Па., рѣчний мітингъ, на котромъ зѣстали выбраны слѣдующіи урядники: Иванъ Лежинскій, предс., Мих. Антонъ, секрет. братства, Василь Грццель, секр. до „Союза“, Ив. Васко кас. Мих. Зігоръ и Ив. Гоцко, дозорцѣ касы, Ілько Басала, контролеръ, Василь Гойдичъ, хорунжий, Иванъ Газда дверникъ и Мих. Югасъ, дозорцѣ хорыхъ.

А. Гела, секретарь.

РѢЧНЫЙ МІТИНГЪ

Братства св. Петра и Павла въ Leetsdale, Pa. ч. 110 Р. Н. Союза, вѣдбувъ ся дня 8. Января 1903 р. На мітингу выбрано слѣдующій Урядъ на рокъ 1905: Павло Гера, председатель, Иванъ Клянтъ, заст. председателя, Федько Мачита, секретарь, Павло Середицкий, заст. секретаря, Петро Смольникий, касирь, Яромей Ферднандъ, заст. касира, Михаилъ Никитинъ и Михаилъ Медяновскій, опѣкуны хорыхъ. Мітинги будутъ вѣдбувати ся у п. Петра Смольникого, котрый вѣдступивъ братству одну велику комнату за 15 дол. на рокъ. Упоминаемъ всехъ Русинѣвъ, котры еще не стоятъ въ жадной организаціи, а мешкають на Літдейль и Ембрічъ, Па, чтобы вступили до нашего Братства, а мы ихъ радо приймемо, бо нѣхто не знае, что его чекае, днесъ живъ и здоровъ а за годину вже небощикъ або калѣка.

Урядъ Братства:
Павло Гера, председатель.
Федько Мачита, секретарь.
Петро Смольникий, кас.

Во всехъ справахъ вѣдѣлу Союза 45, въ Passaic, N. J., просимо вѣдносити ся до мѣсцевого секретаря на адресу:

Mr. T. Nosal,
100 Third st. Passaic, N. J.

Баль! Баль! Баль!

Братство св. Володимира, вѣдѣлъ Союза 108, въ Нью Йорку, устроюе Першій Великій Баль въ Liberty Hall, 257—259 E. Houston St., New York, въ Суботу дня 28-го Января, 1905. Початокъ о 7-ой вечеръ. На Баль запрашаемо всехъ честныхъ Русинѣвъ и Русинѣвъ зъ Нью Йорку и околици. Тикетъ тилько 25 цент. Музыка буде добра. За добру забаву ручитъ комитетъ.

На балю и цѣлый мѣсяцъ Январъ будемо принимати членѣвъ до нашего братства за дуже маленьке

вступно, а до Союза цѣлкомъ безъ вступного. Кто ще не належитъ, нехай ся зголоситъ до председателя Андреа Говка, 224 E. 3d St., въ Нью Йорку (top floor) або на балю. Наше братство есть зачарѣ роване. Тожъ смѣло братя впередъ до дѣла, бо въ едности сила.

Комитетъ:
Андрей Вовкъ, председат.,
Антонъ Шеремета, секрет.,
Яковъ Ложко, касирь.

Великій Баль

устроюе сестричне братство св. Ольги въ гали п. Михалика (давнійше Шасного) подъ числомъ 1341 Ave A., New York City, дня 28-го сѣчня 1905. Початокъ балю о 7-ой годинѣ вечеромъ. Музыка буде пригравати краснй рускй и американскй танцѣ. Комитетъ ручитъ за то, что кто прибуде на нашъ баль, не пожалуе того, бо нагуляе ся и насладуе ся, а въ другій день буде мавъ що расповѣсти знакомымъ. Тожъ запрашаемо всехъ двоколичныхъ и ньюйорскихъ Русинѣвъ, чтобы прибули на нашъ баль. Вступъ вѣдъ особы 25 центѣвъ. — За комитетъ:

Анна Медвѣдъ, предсѣд.,
Марія Тузь, касирка,
Иванъ Лазорчикъ, секрет.

Баль.

Товариство „Запороска Січ“ в Нью Йорку устроюе Баль дня 21-го сѣчня 1905 в субботу під ч. 46 Ave A. о годинѣ 7-ій вечером. Вступ від особи 20 центѣвъ. На сей баль запрашаемо всіхъ Русинѣвъ ньюйорскихъ и з околици. За добру музику и забаву ручитъ комитетъ.

Яворовский, председатель,
Билобрам, секретарь.

Першій Баль

бр. св. Йоана Христителя въ Йонкерсѣ, Н. Й. вѣдбуде ся въ гали Нехая, 44 Вашингтонъ стрітъ, дня 4 Февруара, 1905. На баль сей запрошуемо всехъ тутешныхъ и околичныхъ Русинѣвъ. Буде добра музыка и забава. Въ балю возмуть участь такожъ другіи братства.

Ив. Олѣяръ, председатель,
Мих. Костецкий, секретарь,
Ф. Мадарашъ, касирь.

СПРАВОЗДАНІЕ КАСОВЕ

за рокъ 1904, братства св. прор. Іліи, вѣдѣлъ Союза 28, въ Mahanoу Ріпне, Ра., предложено на мітингу братскомъ 8 го Января 1905, представляе ся такъ:

Доходу було \$729.95
Розходу 302.50
Знаходить ся въ ка-
сѣ 427.45

Урядъ братства:
Гаврило Сопко, председатель,
Иванъ Пустельникъ, секрет.,
Федоръ Гузий, касирь.

Збирайте жертвы на Руской Нар. Домъ въ Америцѣ.

Где есть?
Кто хоче шукати своихъ края-
ловъ черезъ нашу газету, муситъ
заплатити 25 центѣвъ за каждое ого-
лошене напередъ.

ДЕ ЕСТЬ?

Константины Качмарикъ. Нехай
зголоситъ ся въ дуже важной спра-
вѣ на адресъ:

А. Kaszmaryk,
133 Barbara St., 2—5
Winnipeg, Man., Canada.

— Хотите, чтобы вашъ грошъ безопасно
и скоро булъ высланъ до старого края, то
вамъ то зробитъ John Nemeth, 457 Wash-
ington St. New York, N. Y.

Mc Keesport, Pa.
Урядъ церковный, церкви св.
Йоана Христителя, повѣдомляе всехъ
Ч. Парохіанъ зъ Mc-Keesport,
Pa. и околици, что дня 22-го
сѣчня (т. е. въ Недѣлю по Про-
свѣщенію) 1905 р. о г. 12 и 30
мин. пополудни, вѣдбуде ся мі-
тингъ парохіальный, на котромъ
буде ся избирати новый Урядъ
Церковный. На той мітинѣ есть
обовязкомъ каждого честного Паро-
хіянина явити ся о означенномъ
часѣ. Буде говорити ся такожъ о
важныхъ справахъ Парохіальныхъ
що повинно каждого ч. Парохіани-
на интересувати.

Вѣдъ Радъ церковной:
М. Грапонъ, председатель.
Петро Фринчко, касирь.

ЕСЛИ на якѣмъ плейзъ васъ е
10 до 15 Русинѣвъ а хотѣли бы
сте приступити до Союза, то за-
ложитъ собѣ маленьке братство
и напишѣтъ про се головному
председателю Konst. Kuryczow,
140 Essex Str., Jersey City, N. J.
а вѣдъ вамъ дастъ близшій по-
ясненя и пришле потребный
рѣчи.

ВАЖНОСТЬ!
До всехъ Братствъ и
вѣдѣловъ Руского Нар.
Союза!

Понеже на Головной Кон-
венци въ Shamokin, Pa.
референтъ статутѣвъ, уло-
живъ табелю вступного —
для ново приступающихъ
членѣвъ, маючи на цѣли,
что половина того вступ-
ного мае оставати въ касѣ
мѣсцевыхъ братствъ, и щ-
тая ухвала не перейшла,
длятого установляе ся, что
бы братства и вѣдѣлы Р.
Н. С. побирали вступне
якъ слѣдуюе:

Вѣдъ 16 до 20 лѣтъ скѣн-
ченныхъ безъ вступного;
Вѣдъ 21 до 25 лѣтъ скѣн-
ченныхъ вступне 25 цнт.;
Вѣдъ 26 до 30 лѣтъ скѣн-
ченныхъ вступне 50 цнт.;
Кто мае 31 лѣтъ скѣнче-
ныхъ вступне 75 цнт.;
Кто мае 32 лѣтъ скѣнче-
ныхъ вступне 1.00 дол.;
Кто мае 33 лѣтъ скѣнче-
ныхъ вступне 1.25 дол.;
Кто мае 34 лѣтъ скѣнче-
ныхъ вступне 1.50 дол.;
Кто мае 35 лѣтъ скѣнче-
ныхъ вступне 1.75 дол.;
Кто мае 36 лѣтъ скѣнче-
ныхъ вступне 2.00 дол.;
Кто мае 37 лѣтъ скѣнче-
ныхъ вступне 2.25 дол.;
Кто мае 38 лѣтъ скѣнче-
ныхъ вступне 2.50 дол.;
Кто мае 39 лѣтъ скѣнче-
ныхъ вступне 2.75 дол.;
Кто мае 40 лѣтъ скѣнче-
ныхъ вступне 3.00 дол.;
Кто мае 41 лѣтъ скѣнче-
ныхъ вступне 3.50 дол.;
Кто мае 42 до 45 лѣтъ
скѣнченныхъ 5.00 дол.

Таке вступне все брат-
ства и вѣдѣлы Р. Н. С.
мають побирати вѣдъ ново
приступающихъ членѣвъ.

Вѣдъ Головного Уряду Руского
Народного Союза:

К. Кирчовъ, предс.,
С. Ядловскій, секр.,
А. Шаршонъ, касирь.

С. М. НАТНАВАУ,

агентъ вѣдъ огневой асекураціи
компани.
Колектуе такожъ грошъ за рентъ.
Масъ дома до мешканя або на про-
дажъ на Blakely, Olyphant, Pa. и околици.
Цѣна дуже низька.

Зъ Ваертонъ, Па.
Колідники зъ Ваертонъ, Па.
Григорій Горошакъ, Югаска Горо-
шакъ, Розалія Хомякъ и Анна
Хомякъ, зобрали на Р. Н. Фондъ
слѣдующіи жертвы:

Димитрій Гига.....	25
Антоній Палаташъ.....	35
Семанъ Федоръ.....	10
Томко Хомякъ.....	10
Юрко Ъжъ.....	50
Петро Ъжъ.....	50
Павло Микулякъ.....	50
Зюфія Креницка.....	30
Семанъ Михневичъ.....	10
Йосифъ Малютичъ.....	50
Юліанъ Малютичъ.....	25
Василь Адомировичъ.....	25
Маріяна Горошакъ.....	25
Югаска Горошакъ.....	10
Алексій Горошакъ.....	25
Николай Вндрзлякъ.....	50
Роза Хомякъ.....	10
Григорій Хомякъ.....	20

Всего.....\$5.10

Оплата.....10

Зѣстало.....\$5 00

А. Горошакъ.

Золочену годянку
за \$3.98 выхъ, ще
продавать. Сю прегару
14 каратову годянку по-
двойно за очеву
полемъ Ваиъ С. О. D. за
\$3.98 и оплати экспресу.
Іва антуемо на 20 лѣтъ
и дадемо ланцускъ.
Са годянка не чорны и тримае часть
дуже добре. Выглядяе якъ 40 долларѣвъ
цію волота в декотріи куліи продають
съ по \$10.00. Если пришлете \$3.98 въ
январѣмъ, дадемо вамъ въ дарунокъ
гарный перстень або нѣкъ а годянку
ошлемо почтъ ю такъ, что экспресъ не
буде васъ коштуватъ аничго.
Даромъ дамо вамъ одну годянку, сли
купите 6 годянокъ. Пашѣтъ, чи хочете
годянку мужскому чи женскому
M. Reisch & Co., Wholesale Jewelers
Dept. 85, Chicago, Ill.

Оголошене.

Русинъ, молодець, лѣтъ
22 зъ повѣту Збаражъ мае
замѣръ оженити ся. Пошу-
куе собѣ руской дѣвчины.
Прому зголосити ся ли-
стовно о большу информа-
цію на адресъ:

Antony Krawiec,
680 Carroll str., Buffalo, N. Y.

Зъ Новымъ Рокомъ!

Якъ те сонце красно сходить
Каждый день витае,
Такъ и рочокъ переходить
Але не вертае.
Тысячъ девять сотъ четвертый
Вже переминавъ,
Тысячъ девять сотъ и пятый
До насъ заглянувъ.
Витай рочку, витай любий,
Выйди въ наши хаты
Мы тѣ шаримъ рускимъ сердцемъ
Будемо витати.
Таже мы главніи сыны Руси
Славной Украины
Мовъ сироты розсѣяни
Тутъ по той чужинѣ.
Мовъ той голосъ звона славный*)
Колись гомонѣвъ,
Тѣ науку, красу долю
Мѣжъ нами розсѣй.
Щобъ мы стали усь разомъ
Щобъ мы стали въ друзѣ,
Щобъ не знайшлось нѣ одного
Щобъ небувъ въ Союзѣ.
Щобъ мы подѣ прапоръ просвѣты
Усь дружно стали
И газету сю „Свободу“
Що тыждень читали.
Въ той часѣ гараздъ запануе
Якъ станемъ читати
И читалню въ кождѣмъ „плейзѣ“
Будемо мы мати.
Тогдѣ щиро полюбимо
Родну Украину
И до бою за ню станемъ
У кожду годину.
Бо изъ писма дознаемось
„Що дѣялось въ свѣтѣ,
Чия правда чия кривда
И чимъ мы дѣти“.

М. и Т.
Радикаль зъ Микисракъ. Па.

*) котрый за давныхъ часѣвъ смѣлку-
валъ нашихъ арабѣвъ на аича.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Съчень

19	Ч.	Воскресение Господне
20	П.	Соборъ Иоана Хрест.
21	С.	Георгія, Емиліана
22	В.	Полієвкта
23	П.	Григорія Нисейск.
24	В.	Теофіла препод.
25	С.	Татіани

— ВЪ ночи зъ 29 грудня на 30 спалѣла въ Болеховѣ, Галичина, при нечуваной бурѣ страшна пожежа. Згорѣвъ Болеховъ рускій и колыонія нѣмца. Жертвою огню упало 37 будинковъ вразѣ зъ цѣлымъ майномъ т. е. худобою, збожемъ и т. д., бо о якомъ ратунку не було при такой бурѣ бесѣды. Потерпѣла шкоду переважно Нѣмцѣ колыоністы и колыонъ Мазуровъ колыоністовъ, котри ледво жите уратували. Згорѣли такожъ господарскі будинки ц. к. управы лѣсовъ и доменъ. Огонь подложений одною Нѣмкою. Шкоду, лише въ части обезпечену, обчисляютъ до 200.000 К.

— ВЖЕ давнѣйше въ Галичинѣ оперувала шайка фальшівниковъ грошей, що виробляли 5-коронівки, короны и 20 сотикові монеты. Жандармерія звернула пильнѣйшу увагу на жидовску родину, що мешкала въ одномъ домѣ въ Бруховичахъ. Переведена дня 28 грудня въ ихъ мешкання ревизія выкрила доказы, що тутъ виробляли 5 коронівки, 1-коронівки и 20 сотикові. Наслѣдкомъ того арештовано родину Барфельдовъ, зложено зъ 8 особъ. Цѣлу шайку, похочу зъ Радовецъ на Буковинѣ, водставлено до слѣдчої вязницѣ у Львовѣ. Барфельда, его жѣнку и дѣтей застала жандармерія підчасъ ревизіи при подроблюванню грошей и сконфіскувала знаряды та богато фальсифікатовъ.

— РОСІЙСКІЙ революціоністъ познакомивъ ся въ Бродяхъ въ Галичинѣ зъ пачкаремъ, котрый перевозить такожъ російскіхъ дезертировъ на австрійску границу, и умовивъ ся зъ нимъ що-до перевозу пачки бѣбулы. Однакъ пачкаръ перевѣзъ его въ напрямѣ дожидающихъ на него жандармовъ, зъ котрыма бувъ у змовѣ, а самъ утѣкъ назадъ до Бродовъ. Революціоністъ стрѣливъ колыка разовъ на жандармовъ, що выдали ся на него. Колюкохъ жандармовъ застрѣливъ, колыкохъ ранивъ, а самъ утѣкъ. Повѣтовый судъ въ Бродяхъ зарядивъ теперь противъ него слѣдство о убійствѣ, хочъ нѣшто не вѣритъ, чтобы прокурного революціоніста удало ся коли зловити. Арештовано однакъ и пачкаря, та заряджено противъ него слѣдство.

— ПЕРЕДЪ двома роками померъ въ Нѣдці російскій подданный, А. Фидлеръ родомъ зъ Одесы. Ухопивъ за жebraка и живъ зъ милостинѣ, яку ему у дѣлавъ тамошній російскій конзулятъ. По его смерти найшли въ норѣ,

котра служила ему за помещикомъ, 2 міліоны франковъ у вартосныхъ папѣрахъ и завѣщане, якимъ небощикъ записавъ цѣле свое майно парискому міліонеру Ротшильдому, мотивуючи свою волю тымъ, що грошѣ мають йти до грошей. Правній наслѣдникъ Фидлера, мѣжъ нѣмцями-буржуазіи судія въ Одесѣ Добрянскій, не хотѣли признати важности того завѣщанія и выдали спадковий процесъ Ротшильдому, котрый не будучи певнымъ чи выпаде въ его користь, вѣйшовъ зъ правными спадкоємцями въ переговоры и за водкликане жалобы вылативъ имъ 800.000 франковъ.

— ОТСИМЪ повѣдомляемо всѣхъ нашихъ предплатниковъ, що золоті пера якъ даемо въ дарунку нашимъ предплатникамъ до 1-го Лютого 1905, высилаемо каждому не зб Скрентонъ, але просто зъ фабрики въ Нью-Йорку.

— О ПРАВА украинской мовы въ Росіи. На недавномъ засѣданіи полтавского губерніального земства — якъ доносить „Киевская Газета“ — ухвалено ось такой резолюція: 1) Поперти передъ министерствомъ просьбу золотоншского, константиногородского, переяславского, хорольского уѣздного земства о дозволѣ на водкрыте середнихъ научныхъ заведень; 2) просити о допущеніи до сѣльскихъ бібліотекъ книжокъ на украинской мовѣ, не лише белетристичного, але й научно-популярного змісту; 3) просити о допущеніи въ програму народныхъ школъ науку украинской мовы, якъ особно-го предмету, коли сю науку земство признае доконечно; 4) просити, чтобы чимъ скорше выготовлено типъ середной школы. — Для выготовления основъ, на якихъ опирала бы ся связь низшой школы изъ середной и высокою, выбрано комісію, въ якой складъ входятъ: профессора Науменко, Лучицкій, Туганъ Барановскій, прив. доцентъ Яснопольскій, радный Бутовичъ, радный Цимбалѣстовъ и иншы.

— ЗАМАХЪ на профессора и самоубійство. Зъ Перемышля доносятъ намъ: Въ муряхъ тутешной гимназіи доконавъ ученикъ гимназіи въ Подгужу Володимиръ Воробель кровавого замаху на профессора Клима Глѣбовицкого, почѣмъ другою кулею водобравъ собѣ жите. Воробель, сынъ маломѣшанина зъ Вольча кола Перемышля, ходивъ манулого року до руской гимназіи въ Перемышль и яко малоталановитый и лѣнивый ученикъ повтарявъ кожду клясу. Зъ початкомъ сего року школьного Воробель перенѣсъ ся до польской гимназіи въ Подгужу коло Кракова. Перебуваючи підчасъ латинскихъ святъ у своихъ родичѣвъ у Вольчу, Воробель понавъ меланхолію и подѣ впливомъ маніи переслѣду-

ючи постановивъ убити одного зъ свѣихъ бывшихъ профессоровъ. Клима Глѣбовицкого, який учивъ математики и физики. 29 грудня Вор. вышивъ за 30 крейцаровъ горѣлки и зъ набитымъ револьверомъ зайшовъ до гимназіи. На корытари підчасъ павзы розмовлявъ зъ своими давными товарищами, учениками VIII класы и дознавъ ся, що проф. Глѣбовицкій о 11. год. буде у нихъ мати фізику. Коли павза скончила ся и проф. Глѣбовицкій зсодѣхъ до класы, Воробель стрѣливъ до него въ самыхъ дверохъ въ голову зъ заду и влучивъ въ кость поза ухомъ. Глѣбовицкій поваливъ ся на долѣвку въ класѣ а въ той хвилѣ Воробель раненый другамъ револьверовымъ стрѣломъ въ скранъ упавъ на корытарѣ. Покликанный мѣскій лѣкаръ, уодавъ обомъ раненымъ першу помѣчь и казавъ водвезти ихъ до шпиталю. Тамъ вынято проф. Глѣбовицкому кулю и якъ лѣкаръ запевнюють, може удасть ся его удержати при житю. Воробель бувъ раненый смертельно и до 4 год. пополудни сконнавъ.

Всячина.

ГРАФЪ ТОЛСТОЙ ПРО ВЫХОВАНЕ.

Въ одной російской часописи помѣстивъ Гр. Л. Толстой ось такой оригинальный замѣтки про выхование: Пытане про выхование та про ведносины до людей зводитъ ся въ мовѣхъ очахъ въ одно пытане а то въ послѣдне, якъ водносити ся до людей не лишь на словахъ але и въ дѣлѣ? Чи я маю право володѣти якою небудь власностію и боронити еѣ передъ своими братьями? Чи я маю право дѣлити своихъ братѣвъ на такихъ, що живутъ лихо и на такихъ, що живутъ гарно? Коли ти пытання рѣшеніи и батько стане жити після одного або другого рѣшенія, то въ тому житю батька буде мѣстити ся вже и выхование дѣтей, и коли батьковске рѣшене буде правильне, то вѣнъ не введе згѣршенія въ дѣточе жите, якъ нѣ, то все поде въ суперечѣ. Знание, якого дѣти наберутъ або и не наберутъ — се дѣло другорядне и зовсѣмъ не важне. До чого дѣти будуть склонны, того вони навчутъ ся, хочбы жили и въ закутинѣ. А се, що звычайно называютъ образованіемъ, мае въ собѣ поверхъ половины зла и обману, тымто чимъ дитина дальше водѣ такого образованія, якого удѣляютъ по напихъ заведеняхъ, тымъ лѣпше для неѣ. Вся квестія въ томъ, якъ порѣшитъ батько практиче пытане житя для себе. Загаломъ приймае ся, що люде певного поколѣня знаютъ, якими мають бути люде взагалѣ, а черезъ те можуть подготвляти ихъ до такого стану. Се зовсѣмъ несправедливо; люде передовсѣмъ,

не знаютъ, якими люде мають бути. Въ найлѣпшомъ случаю можуть вони знати толькы идеалъ, до якого вони стремятъся; подруге ти люде, що выховуютъ другихъ, нѣколи не готовы, не выхováвъ цѣлковито, а самый якъ не смертній рухаютъ ся, живутъ и выховуютъ ся. Тымто цѣле выхование зводитъ ся до того, чтобы самому жити гарно т. е. самому поднимати ся, выховувати ся. Лишь такой люде влывають на другихъ, выховуютъ ихъ и тымъ больше влывають на дѣтей, зъ якими вони связаны. Бути правдивымъ и честнымъ въ зносинахъ зъ дѣтьми, не заховуючи передъ ними того, що дѣе ся въ душѣ — се единое выхование. Педагогика-жъ се наука про те, якъ можна влывати гарно на дѣтей, жавучи лихо. Се щось въ родѣ нашей медицины: якъ будь удержатись при здороллю помимо того, що ломить законъ природы. Се науки хитры и пусты, якы нѣколи не зможутъ допнати своихъ цѣлей.

КОЛѢКО Є ЛЮДЕЙ НА СВѢТѢ?

Посля обчисленія ученого Супана число всѣхъ мешканцѣвъ кулѣ земской выноситъ 1,503,300,000 душъ; занимають они простѣръ 144,110,000 км., такъ що на каждый километръ выпадаетъ округло 10 людей. Въ Европѣ выпадаетъ на 1 кв. км. 40, въ Азіи 18, въ Африкѣ и Пѣвн. Америкѣ 5, Полуд. Америкѣ 2, въ Австраліи и Полинезіи 0.7 мешканцѣвъ; въ краяхъ полярныхъ на простѣръ 12,873,000 км. мешкае ледва 91,000 людей. Европа числитъ 393,264,000 мешканцѣвъ (простѣръ 44,179,400 км.), Азія 810,556,000 мешканцѣвъ (простѣръ 44,179,40 км.), Африка 140,700,000 (простѣръ 29,820,200 км.), Пѣвн. Америка 105,714,000 (простѣръ 20,817,700 км.), Полуд. Америка 38,482,000 (простѣръ 17,744,000 км.), Австралія и Полинезія 6,483,000 (простѣръ 8,951,800 км.).

СМѢШНЕ.

Зайшовъ циганъ до одного села, а тамъ псѣ носятъ кошики за своими газдинями. Здивувавъ ся циганъ и пытае:

„А чого то псѣ носятъ у васъ въ пыску кошики?“

„Абы не кусали“ водповѣдають йому.

Циганъ дуже зрадѣвъ и каже: „А то славный выхажѣ. Пѣду я до дому, та скажу своѣй жѣнкѣ, что сити въ зубахъ кошикъ, абы не кусала.“

ДАРОМЪ ДОСТАНЕТЕ!

Нову докторску книжку мѣстачу въ себѣ цѣлая информация и рады для мушны жѣнокъ и дѣтей, сли пошлете свои нма на адресъ:

O. P. Box 268, Madison Sq., New York.

ПРОТИ ОГНЯ,

однаковій славянскій агентъ въ Лавована Кавиті.

JOHN A. KOMARA,

напротивъ славянскіхъ постела, OLYPHANT, PA.

Руска КНИГАРНЯ

продаетъ

всякы рускы книжки фоне вычній и етимологичній такъ американскій якъ и краевій а именно: молитвенники, изборники, пѣснословцѣ, псалтырѣ, жатя святыхъ, катехизмы, библии, коляды, букварѣ, проводники, читанки, казки, повѣстки, спѣванники, театральніи штуки и другиіи оучаючіи и забавніи книжки.

Черезъ Руску Книгарню можете замавляти всѣ американскій и краевій часописи и издавництва.

За посылку почтову платитъ Руска Книгарня сама.

Грошѣ посилайте въ рѣджистрованомъ листѣ або черезъ почтовый або экспресовый моніордеръ.

Руска Книгарня высилае книжки того самого дня, коли одержитъ замовлене.

Безъ грошей не посилаемо книжокъ нѣкому.

Адресуйте такъ:

Ruska Knyharnia
BOX 128
Scranton, Pa.

Хто стане нашимъ агентомъ и буде розпродавати нашы книжки може заробити гарній грошѣ. Пишѣть по услѣвья на повыше подану адресу.

„Русины въ Америкѣ“.

Така статья зъ 4 образками е надрукована въ англійскомъ тыжнеднику „The Charities“, що выхадитъ въ Нью-Йорку. Кромѣ сѣи статьи е тамъ ще слѣдуючі: Вплывъ славянскіи иміграціи на промыслѣ, Славяне при твердомъ углю, При мягкомъ углю, Словаки въ Америкѣ, Полуднерій Славяне, Чехи въ Чикаго, Чехи на фармахъ у Висконсинѣ, Якъ мешкають Славяне въ околици Джерзи Ситі, Духоборы, Мадыры въ Нью-Йорку, Поляки въ Волтиморѣ, Литвины въ Америкѣ.

Се цѣкаве число повиненъ собѣ прочитати кождый Русинъ и дати до прочитанія знакомымъ Американцямъ. Коштуе лишь 10 центѣвъ. Замовляти въ редакціи „Свободы“.

Svoboda

Box 353, Scranton, Pa.

— Хотите правовати ся, выставити кому повномочіе, купити або продати маєтокъ, достати сплату, сконфатовати грошъ водѣ должниковъ або удолбнати ся водѣ войсковой есквеприи, пишитъ до John-a Nemeth-a 457 Washington St. New York, N. Y. Вѣнъ вамъ все зробитъ якъ найлѣпше и скоро.

Золота годинка даромъ! Сю гарну годинку, гарантовану, що буде тримати добре часть, дамо даромъ хлопцямъ або дѣвчаты, що продасть 24 рачей по 10 центѣвъ кожду. Оправа годинки золочена, подѣбна до золотой годинки, гарантованой на 25 лѣтъ. Пиши днесъ амы пошлемъ тобѣ тихъ 24 рѣчей и опшатию почту. Коли все продашь пришли намъ \$2.40 а мы тобѣ вышлемъ годинку зъ ланцюжкомъ почтоу.

CROWN SUPPLY HOUSE,

Dept. 30, 163 Randolph St., Chicago, Ill.

Купуйте чимъ скорше КАЛЕНДАРЬ

Руского Нар. Союза на 1905 р.

Кождый Русинъ повиненъ мати въ своѣй хатѣ сю прекрасну книжку! Є що у нѣй прочитати, е на що подивити ся. Прочитайте лише, якы гарны тамъ рѣчи:

1) Вѣдзвы и календарска часть.
2) Свята Ольга оповѣдане зъ рускон бувальщины.
3) Оповѣдане зб страйку въ 1902 р.

4) Хитрый народѣцъ у той Америкѣ, смѣшне оповѣдане зъ руско-американского житя.

5) Десятъ точокъ подѣ розвагу Русинамъ.

6) Оглядъ американскон Руси за минувшій рокъ.

7) Головинѣшій пытаня, котры завдають людямъ, що хочутъ достати горожанскій наперы (citizens-paper).

8) Коротка Исторія Руси зъ образками.

9) Смѣшны приказки, припѣвки и смѣшны оповѣданя.

10) Порады и всѣчина, цѣнова для кождого.

Кромѣ того є богато образковъ зъ російско-япаньскон войны, та иншыхъ, а такожъ наша стародавняя Русь при вѣнци Календаря.

Сей великій Календаръ, котрый мае 224 сторѣвъ друку, коштуе всего 35 центѣвъ. Тожъ нехай кождый успѣшитъ ся купити, заки ще не розѣбрали люде. Пишѣть по Календаръ и посилайте грошѣ лишь на адресу:

Rev. N. Strutynsky,
Box 375, Olyphant, Pa.

Цѣна дуже тана, бо сей великій календаръ коштуе всего 35 центѣвъ.

ДОКТОРЪ ПРАВЪ

ЮЛІАНЪ ЧУПКА,
—адвокатъ,—
3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
P. O. Box 372.

Его офісъ въ Scranton, Pa. є на 34 Lackawanna Ave. Але до Скрентонъ приѣзжае толькы кождого понеделѣка и четверга водѣ 6 годны 6-ои до 8-ои вечеронѣ.

Всѣ справы американскы въ повѣтахъ: Лаверне и Лавована.

Хто мае справу ґрунтову, або хоче водобрати грошѣ або спадокъ въ старомъ краю, най удасть ся до адвоката Чупки, бо вѣнъ бувъ адвокатомъ въ Галичинѣ.

Всѣ контракты, правны наперы и повномочія.

Друкарня „Свободы“

выконуе
всякы работы друкарень
старанно, тано
и на терминѣ.

Адресъ:

SVOBODA,
Box 353, Scranton, Pa.

ЖЕЛѢЗНИЦА ЛОРЕЛ ЛАЙН

Трени водхадуть зі Скрентонъ в будні дні від 1-ої до 6-ої рано що година, а від 6-ої рано до 12-и вночі що 20 минут. В Неделю водхадуть трен від 1-ої рано до 7-ої година, в від 7-ої рано до 12-ої вночі що 20 минут. Від 3.20 до 6.40 пополудня треня ходять що 10 минут. До Вилхесбері іде трен всего 41 минут. А експресовий, що водхадуть зі Скрентонъ (крім Неделі) о 6.36, 8.16 и 10.36 рано а 2.16, 4.36 пополудня іде лиш 33 минуты. Наши кары ідуть до Нейогъ Парку і Птерсбері. Ми перевозимо такожъ пакунки.

B. F. WYLY, jr. traffic manager
Scranton Pa.

— Хотите безпечно и скоро захвати до старого краю, або спровадити родину въ враю, купитъ собѣ шифарту водѣ John-a Nemeth-a, 457 Washington St. New York, N.Y.

JOHN J. CAMPTON
Католицкий похоронникъ.

Выпываетъ тапо веричъ
— ту и на околицю. —

410 WEBSTER STR., - SHAMOKIN PA.

ГАВРИЛЪ МАЛИНЯКЪ
WHOLESALE
Cor. Franklin & Spruhs Sts.
SHAMOKIN, PA.

Масъ заварки на складахъ свяже,
добре пиво въ великихъ и малыхъ
бочонкахъ въ наилучшихъ броваровъ,
горячки и ликеры наилучшего гатуку.
Братя! закупайте у своего!

МАСШЪ БИЖКИ ДО ОПРАВЫ?
CONDRA LOTZ
305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.
оправдае книжки всякаго рода, хочъ
бы въ роздрасенъ. Также робитъ книж-
ки для братствъ, церквей, бизнесменовъ
и т. д. За работу гарантуе.

SOCIALISM is the coming issue in politics.
You may be for it or against it, but in either case
you need to understand it, and so you need to read
The International Socialist Review
Ask your newsdealer for it or send 50 cents for a
three month's subscription and a copy of **Social-
ism and Farmers**. No free copies.
CHARLES H. KERR & COMPANY, Publisher
56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

СЕМАНЪ МИТРИЧКО
гостельничий
на River st., OLYPHANT, Pa.

Хочешь выпить гарненько?
Запечетъ са де Митричко;
Готель, айску, пиво мас,
Повий салыняи доливає.
С пилара, е и гали
На митингъ, на забавы;
Тамъ веселишь, потугаешь,
Вчучасъ неодо цкаве, —
А що выпиває, то знай брата,
Поче дальше, ать у пята!

ОДИНОКИЙ РУССКИЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
38 Green str., JERSEY CITY, N. J.

Каждый Русинъ мамчій яку небудь
потребу въ Нью-Йорку, чи въ околицы,
долженъ испити до того готелю, бо
тутъ достане найздоровиш и найтантш
напитки всякого рода и пораду, де най-
лучше ку: эти шифкарты.

Dr. F. J. Meek,
(МИКОЛАЙЧИК.)
СПЕЦИАЛИСТ
СЛАБОСТЕЙ
ЖИНОЧИХ,
ДИТЯЧИХ
І ВЕНЕРИЧНИХ.

Жены при порождіають
особавной ошкы.
Office: 227 N. Shamokin Str. } Телефонъ
SHAMOKIN, PA. } Nr. 1673

Юліанъ Копистаньскій
(JULIAN KOPISCIANSKI)
424 Shamokin Str., ШАМОКИНЪ, ПА.

Перворядный салонъ ру-
скій. — Найлѣпшй напитки
можно ту достати, якъ: пи-
во на шклянки и бутельки,
вина розмаитого гатунку,
горѣвки досконалы, цигара
дуже добры.
Співать Братя Русины до свого брат-
чина Юліана!

St. Bernard
BENEVOLENT
Society.
ORGANIZED FEB. 1888
Выроблае братъ
машлѣ, шапки,
водняки, хоругвы,
униформы.
Цыники и пробъ
высылае даромъ.

Можете писати до насъ по русски, сло-
венски або польски.

23 N. Main str.
R. H. Morgan, SHENANDOAH, PA.

Польска Кольонія въ Державѣ Вирджіні.
Масмо 40.000 акровъ урочайной землѣ вѣдѣ \$5 до \$15 за
акеръ фармы въ забудованѣмъ або оестъ забудована, поле або лѣсъ
недалоко желѣзницѣ и великихъ мѣстѣ, де легко можна зароб-
ити гарный грѣшъ на всѣхъ плодахъ. Земля е всюда добра,
и каждому добре веде ся. Родить ся добре жито, пшеницѣ,
ячмѣнь, овесъ, солодка картофля, кукурудза, тютюнъ. Овочѣ:
яблока, грушки, сливки, огѣрки, мѣлоны, помідоры и вагалѣ
вся огородини. Вино е также добре якъ калифорнійске. Земля
е ровна, покрыта переважно дубовымъ лѣсомъ. Пасовиска для
худобы, овечь и т. д. Вода жерельна на кождѣй фармѣ 20 стѣпъ
глубока. Морозѣвъ анѣ спекъ тутъ нема, цыкльоны тутъ не-
звѣсны. Недалоко суть великы мѣста якъ Ричмондъ, Балтиморъ,
Вашингтонъ, Нью-Йоркъ, Філадельфія. Тысячъ людей глядае
теперъ фармы и много вже Полякѣвъ закупило водъ насъ землю
и суть вдоволені. Каждый повиненъ йти на фарму, де кождый
е своимъ паномъ, а маєтокъ фермерѣвъ е забезпеченый. Фермеры
не потребують бояти ся страйку, зменшенія платѣвъ або калѣп-
та. Фармы продаемо за готѣвку, або на легку сплату, однакъ
часть треба зложити готѣвкою, а решту на сплату пѣсля умовы.

По близшій услѣвья пишѣть по польски до
JOHN JELINEK & CO.
1116 Pine Alley, Braddock, Pa.
Напишѣть десѣть вычитали се оголошене. 15208

ВЕЛИКІЙ КОМПАНИЧНЫЙ СТОРЪ
Russian Mercantile Co. Ltd.
— въ —
SHAMOKIN, PA., 327 Shamokin st.
Наибольшій рускій компанічний сторъ въ Аме-
рицѣ. Заложений ще въ роцѣ 1889, а теперь
побольшеный, украшеный и на ново
урядженый. Новый дѣмъ великій,
красный, котрый компанія ку-
пила 1896 року за \$18.000
доказуе, що може ком-
панічна робота. — Всѣ ро-
зумны Русины належать до той
компаніи, купують зѣ своего власно-
го стору значить, спомогають самихъ
себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою \$5,500.00
Зараджують нимъ:

Н. Габуря, М. Колодѣй.

ИВАНЪ ГЛОВА
JOHN GLOVA (POSTMASTER)
— въ —
Excelsior, Pa.
ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякій потрібный рѣчъ до житя, якъ такожъ
можно купити убраня майнерскы и звычайны.
Посылае такожъ грошѣ до всѣхъ частей
свѣта, скоро, тано и безопасно.

Продае шифкарты.

Не водъ нынѣ вже знають люде солідного
Ивана Глову.

Одень зъ наибольшихъ
броварѣвъ въ
Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПО-
СОБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ
ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ по-
коштуе сего пива, то
никого вже не хоче
пити.

Голова водъ него
николи не болитъ,
бо есть здорове и по-
живно.

НЕ ТРЕБА ГТО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО
ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТИ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4354.

Перша Руска Торговля и Руководьля
РИЗЪ И ЗНАРЯДѢВЪ ЦЕРКОВНЫХЪ
у Львовѣ

коручае богато заосмотренны штатлѣ всѣлякихъ
товарѣвъ церковныхъ.

Принимае замовленя на всякы работы зѣ
золота, среббла, бронзу и иньшихъ мета-
лѣвъ, якъ такожъ до вѣдновленя, позолоченя
и посребленя всякы церковны и домашны
знаряды.

Всякы посилки полагаджуе вѣдворотною почтою.
Все выкопуе въ найкоротшій часъ и по найнижшій цѣнѣ.
На жадае высылае цѣнники богато иллюстрованы.

Е. Спонарскій и В. Устенскій,
ул. Руска Ч. 1., Львовѣ, Austria, Galicia.

Друкарня „Свободы“
друкуе
тишеты, наперы, коверты, книжи, книжки, плакаты, циркулярѣ
и вагалѣ всѣ работы друкарскы
старанно, тано и на часъ.

Братскы опѣкуны хорыхъ повинны мати книжки для
записованя коли хто захорувавъ, на яку слабѣсть и т. д.

Адресъ:
„SVOBODA“, Box 353, Scranton, Pa.

ДОВОДЫ И БЛАГОДАРЕНІЯ.

Одними только доводами лѣкаръ може доказати, що въ дѣйствости вылѣчилъ
хорыхъ людей. Читайте оголошенья другихъ лѣкарей, но въ нихъ не найдете, що-
бы други лѣкаръ малъ доводы або благодаренія своихъ пациентѣвъ. Дятого-то,
понеже хвалятся только, що суть укѣнченными лѣкарами, а неразъ слабѣсть не
только не вылѣчатъ; но побольшатъ, то чи-жъ ти лѣкарѣ могутъ мати доводы
вѣдчаности и благодаренія? Николи!

Мы зновъ, котрыи дбаемо о здоровье нашего народа, чтобы онъ не былъ об-
дираный т. з. старокраевыми и военными докторами—обманцами, радимо всѣмъ
хорымъ Русинамъ удаваться только до:

ПРОФ. Д-РА Е. С. КОЛЛИНСА,
дипломованого доктора зъ Нью-Йоркского университета,
которому цѣлый свѣтъ завдячуе певне и цѣлковите вылѣченье хорыхъ.

Для того подаемо тутъ кілька найновѣйшихъ листѣвъ, въ которыхъ нап-
братья и сестры благодарятъ профессорови КОЛЛИНСОВИ за цѣл-
ковите вылѣченье ихъ изъ тяжелой недуги.

Вылѣченный зъ тяжелой внутрен-
ной хоробы и ревматизму.

Степанъ Урбанъ,
Box 287, Great Falls, Mont.

Дитинячій сухоты.
Почт. г-не проф. Коллинсъ!
Благодарю за лѣкарства, кото-
рыи выслано для моей донки.
Я страшно журился тѣмъ, що
моя донка не выйде зъ той хо-
роты. Однако теперь я переко-
нался, що по Вашихъ лѣкар-
ствахъ она чѣмъ разъ лѣьше вы-
глядае и вже майже цѣлкомъ
здорова. Для того прошу при-
няти мое сердечное благодареніе.
Я буду розголошувати Ваше имя
помежи моими знакомыми.
Съ почтениемъ,
Іосифъ Попѣль,
Box 12, Fernie, B. C. Canada

Вылѣчена зъ хронической жолуд-
новой слабости, болю головы
и внутреннихъ женскихъ
устройствъ.

Марія Боднарска,
Cliffwood, N. J.

Кашель, боль перси, крижей,
жолудка и нестравность.
Сердечное благодареніе засылаю проф.
Коллинсу за вылѣченье моей слабости.
Если бы не ваша помощь, я певно не
бачилъ бы вже денного свѣтла
Михаилъ Денъбо, Box 33, Oriskany, Ohio.

Нервовость и боль головы.
Ласкавый докторе! Доношу вамъ, шо
лѣкарства Ваши я получила въ на-
лежитомъ порядку и по ужитю ихъ сей-
часъ чуюсь лѣьше и здоровше за шо
складаю сердечну поляку.
Анна Смитъ, Elmendale, Ind.

Доводѣвъ о вылѣченъ секретныхъ хорѣвъ не можемо навести, понеже въ томъ часѣ не было
пациентѣвъ. Тысячи выздоровленныхъ людей посвѣдчають высокое знанье и практику проф.
д-ра КОЛЛИНСА, яко одинокого доктора, котрый ручить за цѣлковите вылѣченье всякихъ
слабостей

СЕКРЕТНЫ ХОРОВЫ МУЖЧИНЪ И ЖЕНЩИНЪ.
Профессоръ КОЛЛИНСЪ лѣчитъ власнымъ способомъ такъ, шо нема такого пациента, кото-
рого бы своею методою не вылѣчилъ. Для того если кто есть хорый на яку будь слабѣсть,
повиненъ ей докладно описати въ родной мовѣ и заадресовати листъ:

PROF. DR. E. C. COLLINS,
140 W. 34th Street, NEW YORK, N. Y.

УВАГА: Проф. Коллинсъ по докладномъ справдженю вашей хороты и на жадае диагнозы пошле вамъ пошлю
пораду и такіи лѣкарства, котрыи въ короткомъ часѣ цѣлковито и на все вылѣчатъ вашу хороту. Не
то не забудете своихъ хорѣвъ.

Официови годины: Отъ 10 рано до 5 вѣчеромъ, а въ недѣлю отъ 10 рано до 1 пополудни.

Юрія Хиляка
въ OLYPHANT, PA.

Въ его певно добра знате. Въ него
знайдете одинокий, найдешевшій, най-
сучшій и наймодѣйшій сторъ изъ
убраньями. Купите добре „шифкарты“ и
скоро а безопасно пошле вамъ грошѣ до
старого краю. Не гадайте однакъ, що те
же все — и! Вѣдъ мас ще найпарад-
лѣйшій салупъ въ мѣстѣ подъ назвомъ:
Anthracite Hotel.

Тамъ доперва погостите
ся, якъ въ родной бабки на
весѣлю.

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВАРНЯ
TROMETTER'S
(Трометеръ)
при Редянскѣй днѣ въ Shamokin, Pa.

Свѣдани, Обѣды, Вечерѣ

Въ кождѣмъ часѣ можна достати
такъ горячій якъ и зимній перекуска.
Потравы прилагодженъ на европей-
скій способъ, дуже смачно. Услуга
солідна. Окремъ комнаты для родины.
Наилучшій вина, пиво, ликеры, горѣвки
и всѣ можливы напитки. Цѣна дуже
мала.